

AINEVALDKOND KUNSTIAINED

SISUKORD

AINEVALDKOND KUNSTIAINED.....	1
PÕHIKOOL	3
1. Üldalused.....	3
1.1. Valdkonnapädevus	3
1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht.....	3
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	5
1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks	5
1.5. Õppe kavandamine ning korraldamine	9
1.6. Hindamise alused	9
1.7. Õppekeskkond.....	13
2. Ainekavad.....	15
2.1. Muusika.....	15
2.1.1. Õppeaine kirjeldus.....	15
2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	17
2.1.3. Õpitulemused	19
2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes	24
2.1.5. Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes.....	79
2.1.6. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes	141
2.2. KUNST.....	224
2.2.1. Õppeaine kirjeldus.....	224
2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	225
2.2.3. Õpitulemused	227
2.2.4. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus I kooliastmes	230
2.2.5. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes	250
2.2.6. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus III kooliastmes.....	260

KUNSTIAINED (IV kooliaste)	271
1. Üldalused.....	271
1.1. Valdkonnapädevus	271
1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht.....	271
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	272
1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks	273
1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine.....	275
1.6. Hindamine	276
1.7. Õppekeskkond	277
2. Ainekavad.....	279
2.1. Kunst	279
2.1.1.Õppeaine kirjeldus.....	279
2.1.2. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	280
2.1.3. Õpitulemused	281
2.1.4. Kursuste õpitulemused ja õppesisu (3 kursust, iga kursuse maht 35 tundi).....	282
2.2. Muusika.....	291
2.2.1.Õppeaine kirjeldus.....	291
2.2.2. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	293
2.2.3. Gümnaasiumi õpitulemused.....	294
2.2.4. Kursuste õpitulemused ja õppesisu (3 kursust, iga kursuse maht 35 tundi).....	295

PÕHIKOOL

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust ;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised (Tabel 1):

I kooliaste kunst – 4,5 nädalatundi muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste kunst – 3 nädalatundi muusika – 4 nädalatundi

III kooliaste kunst – 3 nädalatundi muusika – 3 nädalatundi

Õppeainete nädalatundide jagunemine kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud on saavutatavad

Tabel 1. Arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti

	1.klass	2.klass	3.klass	4.klass	5.klass	6.klass	7.klass	8.klass	9.klass
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Kunst	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1	1	1

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt. Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

1) kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;

2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud 2 tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus)

3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;

4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5) kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivsed oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

1) teose, autori ja loomingu määratlus;

2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;

3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);

4) nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku, arvestades, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainepädevused on saavutatavad.

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase

kogu õppeaja vältel. Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas nin rakendamist täpsustatakse valdkonnakavas.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse indivikultuuri- ja väärtuspädevus: tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandigaiduaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitava kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Suutlikkus aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ja arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabete ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades

oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomes ülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Digipädevus. Õpitakse kasutada uuenevat digitehnoloogiat õppimisel, leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust, osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel, kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades, olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms). Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu

allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.5. Õppe kavandamine ning korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;

- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
- 7) rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 9) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.6. Hindamise alused

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mitte numbrilise hindamise kasutus ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptsiooniks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse

kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma.

Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnetena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ja nii õppest kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardumine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste järgi võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, lähtudes õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib olla sõltuvalt töö mahust erinev kaal. Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste põhjal.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt.

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfo seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;

5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste osaoskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvara omandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato või liikumise loomine, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, õppekäigud – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistes aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil (neid punkte arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel)

1.7. Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivaldavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu.

Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi.

Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega.

Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub kaaudentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- 2) 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalusetega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja

- 1) muusikategevusteks (sh rühmatööks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- 4) tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2. Ainekavad

2. 1. Muusika

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel.

Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine,
- 2) pillimäng,
- 3) muusikaline liikumine,
- 4) omalooming,
- 5) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks.

Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdieluse osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana.

Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmid ja pausid: 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JOvõti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II kooliaste

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi

otsides;

- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsused, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

III kooliaste

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsused, rütmifiguurid ja pausid: kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;
- 11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

2.1.3. Õpitulemused

I kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Rongisõit“ (G. Ernesaks);
- 5) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
- 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/võikaasmängudes;
- 2) musitseerib väikekandelil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 3) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
- 4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

II kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

- 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter);
- 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid

astmeid.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;

- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja - tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 5) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust

III kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;

- 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);
- 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;
- 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblesse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
- 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
- 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;

- 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- 8) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
- 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

1.klass

– 2 tundi nädalas

1. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;

- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi muusikalistes tegevustes;

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Õpikeskonna vajadus MÄRKUSED
Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; * lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.	Eesti keel, matemaatika, loodusõpetus, inimeseõpetus, tööõpetus kunst, kehaline kasvatus	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, eesti rahvapillide pildid, heliloojate portreed, CD-d, internetiühendusega

					arvuti, noodistusprogramm.
--	--	--	--	--	-------------------------------

<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</p>	<p>* Laula sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansambelis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest;</p> <p>*väljendab laulu sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Mu koduke” (A. Kiiss), 	<p>* laulude õppimine:</p> <p>-kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi.</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Eesti keel</u></p> <p>Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.</p>	<p>Naturaalklaver +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>
---	--	---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none">• „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud:• „Kevadel" (Juba linnukesed ...),				
--	--	--	--	--	--

<p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi;</p> <p>* mudellaulude laulmine;</p> <p>* kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite), tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt.</p>	
--	---	--	--	---	--

<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab pillimängu kaasmängudes;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>* mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi;</p> <p>* on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>*</p> <p>Meetrumi tunnetamine ja hoidmine pillimängus.</p> <p>*Rütmimängud.</p> <p>*Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel.</p> <p>*Rütmi ja meloodia</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>*kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
--	---	--	---	---	---

		<p>improviseerimine plaatpillidel.</p> <p>*Keha-, rütmi- ja plaatpillidel lihtsamate <i>ostinato</i>'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine.</p> <p>*Rütmi- ja fantaasiapillide meisterdamine</p>			
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>*väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;</p> <p>*tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid;</p> <p>* tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.</p> <p>.</p>	<p>* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p> <p>*Muusika väljendusvahendite tunnetamine</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala ülesehitus.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskus CD-d.</p>

		<p>liikumise kaudu; muusika sisu ja karakter väljendamine liikumise kaudu üksi või rühmas.</p> <p>*Erinevate liikumisimprovisat sioonide loomine.</p> <p>*Õpetajaga ühise liikumiskompositsi ooni loomine, milles väljendatakse muusikapala ülesehitust(vormi).</p> <p>*Eesti laulu- ja ringmängude mängimine.</p>			
--	--	--	--	--	--

<p>Omalooming</p> <p>*Väärtustab enese ja teiste loomingut;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).</p>	<p>* rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);</p> <p>*loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.</p> <p>* improviseerib astmemudelitele tuginedes;</p> <p>*loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);</p> <p>*kasutab loovliikumist muusika meeolelu väljendamisel.</p> <p>*on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p> <p>* lihtsate rütmipillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p> <p>*Õpitud astmetele tuginedes meloodia improviseerimine.</p> <p>*Lihtsate rütmilis-meloodiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja/või plaatpillidel.</p> <p>*Lihtsamate tekstide loomine ja</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalvide, regivärsse loomine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, Rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>
---	---	---	--	--	--

		<p>nende ilmekas esitamine.</p> <p>*Muusika meeleolu väljendamine loovliikumise kaudu.</p> <p>*Muusika või laulu meeleolu ja/või karakteri väljendamine kunstitöodes.</p>			
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat.</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel)</p>	<p>* avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;</p> <p>* kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;</p> <p>eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);</p> <p>* on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p> <p>*Muusikapala või laulu meeleolu</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* laulu ja pillimuusika eristamist;</p> <p>* eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud</p>	<p>CD-d, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, eesti rahvapillide pildid.</p>

* väärtustab enese ja teiste loomingut.		ja/või karakteri kirjeldamine. *Väljendab muusikapala karakterit kunstiteose kaudu. *Võimalusel kontserdi külastamine (kontserdimaja, koolikontserdid jne)	* marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.		
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad * Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).	* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes, * noodivältused, paus, rütmifiguurid, * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: * astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp,	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises	Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. Matemaatika Joon (черта), noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid. <u>Tööõpetus</u> (3.kl) Rütmikaardid.	Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.

	<p>b) koorijuht, koor, solist, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) salm, refrään, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, piano, forte;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke volt.</p>		<p>liikumises, omaloomingus.</p>	<p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv (тембр).</p>	
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist.</p>	<p>Vene keel</p> <p>Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p>Kunst</p> <p>Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p><u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>

Hindamine (sh kujundav hindamine) Muusika
1. klassis on sõnaline hindamine

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Laulmine	<p>* Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt <i>üksi</i> ja rühmas;</p> <p>* mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;</p> <p>* laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, <i>kaanoneid ning</i> teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;</p> <p>* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Mu koduke“ (A. Kiiss) <p>Lastelaulud:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Kevadel“ (Juba linnukesed.), ➤ Eesti hümn <p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud järgi.</p>	Laulu esitamine kooris/ansambelis või solos	Sõnaline hinnang
Muusika kuulamine ja muusikalugu.			
Teemal „Aastaajad, sügis“	<p>Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades oskussõnavara</p> <p>* <i>väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;</i></p>	Loovtöö: kuulamine ja joonistus „Sügisekujund“	Sõnaline hinnang

<p>Muusikažanrid. laul, marss ja tants</p>	<p>* eristab kuudeliselt pillimuusikat * kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * mõistab oskussõnade tähendust: žanrid, marss, laul, tants</p>	<p>Kuulamine ja žanri ära tundmine</p>	
<p>Muusikažanrid. Ooper ja ballett</p>	<p>* eristab kuudeliselt laulu ja pillimuusikat * kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat; * mõistab oskussõnade tähendust: žanrid, ooper, ballett, orkester, solist, dirigent, koor.</p>	<p>Loovtöö „Virtuaalse õppekäik: lasteoper, ballett“ (videokatkendid)</p>	
<p>Teemal „Aastaajad, talv. Jõulupüha“</p>	<p>Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades oskussõnavara * väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;</p>	<p>Loovtöö: kuulamine ja joonistus „Talvekujund“</p>	
<p>Teemal „Vene helilooja P. Tšaikovski Tsükkel Laste album“</p>	<p>* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, tempo, dünaamika); Väljendab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega * seostab muusikapala selle autoritega.</p>	<p>Loovtöö Tšaikovski Tsükkel „Laste album“, (osad õpetaja valikul)</p>	

Teemal „Rahva muusika: tantsud ja laulud“	On tutvunud rahvamuusika kuulates rahvatantsu- ja laulumuusikaga. Mõistab oskussõnade mõistmist: koor, ansambel, solist, rahvalaul, rahvapill, rahvatants. * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, löötspill, torupill, sarvepill, vilepill);	Laulmine ja kuulamine	
Teemal „Eesti heliloojate muusika lastele“	Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat On tutvunud erinevate muusika žanrid On tutvunud eesti heliloojatega. <i>Seostab muusikapala selle autoritega.</i> <i>Eristab kuuldelislt laulu ja pillimuusikat</i> On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika); Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega	Kuulamine	
Teemal „Aastaajad, kevad“	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;	Loovtöö: kuulamine ja joonistus „Kevadekujund“	
Teemal „Muusika žanrid ja muusika väljendusvahendid“	* On tutvunud maailmakuulsate heliloojatega. * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i> * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas	Loovtöö „Muusikakastist“ (kordamine)	
Muusikaline kirjaoskus			

Rütmid ja meeter: noodivältesed „samm ja jooksen”	* Mõistab helivälteuste tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes	Rütmikirjatustöö Rütmiliikumised	Sõnaline hinnang
Rütmid ja meeter: noodivältesed „samm ja jooksen”. Rütmifiguurid Pausid „samm”	* Mõistab helivälteuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes	Noodiülesanded (noodivälteuste kiri ja noodivälteuste esitus) Rütmiliikumised	
Meloodia ja astmemudelid: SO Rütm, meeter ja helitugevus	Õpib tundma astmeid SO kuulmise, käemärkide järgi. Mõistab oskussõnade mõistmist: rütm, meloodia, meeter, astmetrepp, noodijoonestik, noodipea, noodivars, piano, forte.	Praktilise noodiülesanded lauluga koos Noodikirjutamine noodivihikus Rütmiliikumised	
Meloodia ja astmemudelid: SO ja MI Rütm, meeter, dünaamikamärgid ja kiirus	Õpib tundma astmeid SO, MI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI) kuulmise, käemärkide järgi. Mõistab oskussõnade mõistmist: rütm, meloodia, meeter, astmetrepp, noodijoonestik, noodipea, noodivars, piano, forte.	Praktilise noodiülesanded laulu- ja käemärgidega koos Noodikirjutamine noodivihikus Rütmiliikumised	

<p>Meloodia ja astmemudelid: SO- MI ja RA Rütm, meeter, taktimõtt</p>	<p>Õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI-RA) kuulmise, käemärkide järgi. * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meeter ja taktimõtt, taktijoon, takt</p>	<p>Rütmülesanded taktimõõtmes Noodikirjutamine noodivihikus Astmemudelite laulmine</p>	
<p>Meloodia ja astmemudelid: SO- MI -RA Rütm, meeter, taktimõtt: 2</p>	<p>Õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI-RA) kuulmise, käemärkide järgi. Õpib tundma helitegevuseid, jaotab rütmimudeleid taktimõttes</p>	<p>Rütmülesanded taktimõõtmes Noodikirjutamine noodivihikus Astmemudelid lauluga koos</p>	
<p>Rütmifiguurid ja aastmemudelid: SO-MI-RA-JO. JO- võti Punkt noodivältuse pikendajana.</p>	<p>* mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * laulab astmetel SO, MI, RA, JO põhinevad mudelid;</p>	<p>Noodikirjutamine noodivihikus Astmemudelid lauluga koos</p>	
<p>Rütmid: punkt noodivältuse pikendajana. Meeter ja uus taktimõtt 3/4 Meloodia: uued astmemudelid: JO-LE-MI-SO-RA</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * laulab astmetel SO, MI, RA, JO, LE põhinevad mudelid;</p>	<p>Noodiülesanded (noodikiri ja noodilugemine lauluga koos) Rütmikirjutustöö taktimõõdusse. Rütmiliikumised</p>	

<p>Väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, laad, dünaamika. Noodimärgid Muusikagramma kordamine laulu ja kuulamisega koos</p>	<p>Mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, salm, refrään, <i>ostinato</i>, kaasmäng, eelmäng; laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>volt</i>. * On tutvunud muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika); * Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust, taktimõted ning kasutab neid muusikalistes tegevustes</p>	<p>Noodikirjutamine noodivihikus Astmemudelid lauluga koos Rütmikirjatustöö taktimõõdusse. Rütmiliikumised</p>	
---	---	--	--

2. klass

2 tundi nädalas

Õppe- ja kasvatuseesmärgid (I aste)

2. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	MÄRKUSED
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, <i>mõistab laulupeo tähendust</i>;</p> <p>* laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamis põhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris;</p> <p>väljendab laulu sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu;</p> <p>*laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab peast I kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu koduke“ (muusika ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit);</p>	<p>* Õpilaste vokaalsete võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (solistid, ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: -kuulmise järgi, -käemärkide abil, -rütmistatud astmenoodi järgi, - noodi järgi.</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p> <p>* kaanonite rakendamine mitmehäälsel laulmise ettevalmistamiseks.</p> <p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi;</p> <p>*mudellaulude laulmine;</p> <p>* kajamängud, rütmilis-meloodilised</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p> <p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Vene keel</u> Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad ; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine</p>	<p>Naturaalklave r +klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonesti kuga tahvel, rändnoot, astmetrepp, käemärkide tabel.</p>

<p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>* on tutvunud laulupidude traditsiooniga;</p> <p>* mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi</p>	<p>küsimus-vastus motiivid.</p>		<p>laulmisel, hingamine. <u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p>	
<p>Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).</p>	<p>Õpilane: * mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid <i>ostinato</i>'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale;</p> <p>*on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, <i>ostinatod</i>, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist. *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentaarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, kehapill. rütmipillidkõl apulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru,</p>

	<p>mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerimisel.</p> <p>* mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.</p>		<p>konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>		<p>marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, conga jt) rütmikaardid, rütmimängud.</p>
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;</p> <p>* tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu;</p>	<p>* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja väljendamine liikumise kaudu;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala ülesehitus.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskuse HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

	arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; *tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit				
Omalooming *Väärtustab enese ja teiste loomingut; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (omaloomingus).	Õpilane: * rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); * loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; *improviseerib pentatoonika astmete tuginedes; * loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); *kasutab loovliikumist muusika meeolelu väljendamisel.	* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsate rütmipillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist.	<u>Eesti keel</u> Õigekiri, liisusalvide, regivärsside loomine <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, muusika osad.	Orffi instrumentarium, naturaalklaver, plokkflöödid/ 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonesti kuga tahvel.

	<p>*mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.</p>				
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel);</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;</p> <p>* kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;</p> <p>* eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);</p> <p>* eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Orffi pedagoogika – visuaalne kunst dramatiseering, liikumine jne;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* laulu ja pillimuusika eristamist;</p> <p>* eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);</p> <p>* marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.</p>	<p><u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, eesti rahvapillide pildid.</p>

<p>* väärtustab enese ja teiste loomingut.</p>					
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, paus, rütmifiguurid:</p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid;</p> <p>* mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>	<p>Vene keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p>Matemaatika Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv (тембр).</p>	<p>Naturaalklaaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestiku tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

	<p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor, laul, muusikapala, eeslaulja</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, <i>ostinato</i>, kaasmäng (сопровождение), eelmäng</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, <i>piano</i>, <i>forte</i>, fermaat;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke <i>volt</i>.</p>				
<p>Õppekäigud</p> <p>* Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;</p> <p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* originaalsust;</p> <p>* väljendusoskust;</p> <p>* muusika oskussõnade kasutamist.</p>	<p>Vene keel</p> <p>Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.</p> <p><u>Eesti keel</u></p> <p>Sõnavara laulus</p> <p>Kehaline kasvatus</p> <p>Muusika kujutamine liikumise kaudu.</p> <p>Matemaatika</p> <p>Loogika.</p> <p><u>Loodusõpetus</u></p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>

				Loodushääled, keskkonna hääled.	
--	--	--	--	------------------------------------	--

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

- seostab muusikapala selle autoritega.
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Hindamine

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
C-D	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas).
E-F	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas).
K	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel , esineb olulisi puudusi ja vigu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärane 96-100%	Õpilane laulab lodusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt,	Õpilane laulab lodusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%	arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.	

C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärase 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamise toime.	

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel)
- väärtustab enese ja teiste loomingut.
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult . Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh. tunnivälistes) tegevustes on väga suur .
C-D	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult . Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur .
E-F	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.
K	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.

L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
----------	--

Hindamine (sh kujundav hindamine) Muusika

2 klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt <i>üksi</i> ja rühmas; * mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, <i>kaanoneid ning</i> teiste rahvaste laule; * laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega; * laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul; * laulab peast kooliastme ühislause: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Eesti hümn (F. Pacius), ➤ „Mu koduke" (A. Kiiss) <p>Lastelaulud:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ „Tiliseb, tiliseb aisakell (L. Wirkhaus / J. Oro) ➤ „Rongisõit" (G. Ernesaks / E. Niit ➤ „Kevadel" (Juba linnukesed.), 	Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

	<p>* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA ja tajuma astmemudeleid kuulmise, käemärkide, rütmistatud järgi.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu. Teemal „Aastaajad, sügis“</p>	<p>On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika); Kasutab kunstiloomingut muusika meeleolu väljendamiseks Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega</p>	<p>Loovtöö: kuulamine ja joonistus „Sügisekujund“ (muusikaga)</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi * oskust võrrelda erinevate muusikat * laulu ja pillimuusika eristamist; * eesti ja vene rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt); * marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist. * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist muusika kuulamisel. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>
<p>Muusikažanrid. Rahvamuusika: laulud ja tantsud</p>	<p>On tutvunud rahvamuusika kuulates rahvatantsu- ja laulumuusikaga. Mõistab oskussõnade mõistmist: koor, ansambel, solist, rahvalaul, rahvapill, rahvatants.</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis lauluga koos</p>	
<p>Muusikažanrid. Oper, ballett, kontsert ja sümfoonia</p>	<p>Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat On tutvunud erinevate muusika žanrid Mõistab oskussõnade mõistmist: oper, ballett, kontsert, sümfoonia, opkester, solist, dirigent, koor.</p>	<p>Loovtöö „Virtuaalse õppekäik“ (video kuulatlus)</p>	

<p>Teemal „Aastaajad, talv“</p>	<p>On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika); Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega</p>	<p>Loovtöö „Talvekujund“ (viktoriini vormis)</p>	
<p>Teemal „Prantsuse helilooja K. Sent-Sans. Tsükkel Loomadekarneval“</p>	<p>Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; On tutvunud maailmakuulsate heliloojatega. Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega * eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;</p>	<p>Loovtöö „Sent-Sans „Loomadekarneval“ (osad õpetaja valikul)</p> <p>Esitlus ja kuulamine (eesti terminoloogia kasutamisega)</p>	
<p>Teemal „Eesti rahva ja professionaalse muusika. Eesti</p>	<p>* On tutvunud eesti kuulsate heliloojatega. * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);</p>		

heliloojad ja nende teosed”	Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega <i>Seostab muusikapala selle autoritega.</i>		
Teemal „Muinasutumuu sika”	* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber); Väljandab muusika meeleolu ja karakterid kunstiliste vahenditega	Katkendid ooperist ja balletist kuulatlust Joonistus „Minu lemmik muinasutukuju”	
Teemal „Aastaajad, kevad“	Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel. * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;	Loovtöö „Kevadekujund” (viktoriini vormis)	
Temal „Kuulsad heliloojad ja	* On tutvunud maailmakuulsate heliloojatega. * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i> * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid	Loovtöö „Muusikakastist (kordamine)	

nende muusika.”	praktikas		
-----------------	-----------	--	--

Muusikaline kirjaoskus	Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses). * mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab 2/4,3/4 taktimõõtude tähendust ja kasutab neid muusikalistes tegevustes.	Rütmikirjatustöö taktimõõdusse. Rütmiliikumised	Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.
Meloodia ja astmemudelid JO-võti Rütm, meeter ja kiirus (rahvamuusikas)	* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; * laulab astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA ₁ , SO ₁ , põhinevad mudelid; Mõistab oskussõnade mõistmist: rütm, meloodia, tempo, astmerida astmetrepp, punkt noodivältuse;	Noodiülesanded (noodikiri ja noodilugemine lauluga koos)	

Noodimärgid	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, volt, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivältuse pikendajana.</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, dünaamikamärgid: vaikselt (piano), valjult (forte), mezzo-forte, mezzo-piano, crescendo, diminuendo, kiruuse nimetud;</p>	Praktilisenoodiülesanded (märgikiri ja märgilugemine)	
Dünaamikamärgid ja kiirus Rütmifigurid ja aastmemuudelid	<p>Mõistab muusika väljendusvahendid (tämber) ja kasutab neid praktikas.</p> <p>* On tutvunud muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika);</p>	Praktilisenoodiülesanded (märgikiri ja märgilugemine) Rütmiülesanded taktimõõtmes	
Instrumetaalne muusika. Tämber		Loovtöö viktoriini vormis (tsükliosaade kuulatlus)	
Eestirahvapillide tämbrid	<p>on tutvunud kuuldeliselt eesti rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);</p>	Erinevate rahvapillide eristamine kuuldeliselt (loovtöö)	

<p>kuulamisega koos</p> <p>Rütmid: uued rütmifiguurid Meeter ja uus taktimõtt 4/4 Meloodia: uus aaste DI ja astmemudelid Laad: mažoor ja minoor</p> <p>Väljandusvahendid: meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika - noodimärgised</p> <p>Muusikagramm a kordamine laulu ja kuulamisega koos</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust, taktimõtet ning kasutab neid muusikalistes tegevustes</p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: laulab astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO₁, NA põhinevad mudelid; * On tutvunud muusika väljendusvahenditega: laad;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas (kuulamine)</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p>	<p>Noodiülesanded (noodikiri ja noodilugemine lauluga koos) Rütmikirjatustöö taktimõõdusse. Rütmiliikumised</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis („Kevadekujund”)</p> <p>Kokkuvõtlik hindamine</p>	
--	---	--	--

3.klass

2 tundi nädalas

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid (astmeti)

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

<p>* Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).</p>	<p>Õpilane: * laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; *väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; * laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, teele, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson) *on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; *mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes * õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.</p>	<p>* Relatiivne meetod –laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi; *mudellaulude laulmine; * kajamängud, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu osad.</p> <p><u>Tööõpetus</u> (3.kl) Paberist noodijoonestiku lõikamine ja papile vms kleepimine, selle kasutamine töös astmetega.</p>	
---	--	--	---	---	--

Pillimäng * Rakendab pillimängu kaasmängudes ; * kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (pillimängus).	Õpilane: * kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des; * väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu. * on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel; * mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * tähtnimede kasutamine plaatpillide ja plokkflöödi/6-keelse väikekandle mänguvõtete omandamisel	Hindamisel arvestatakse: * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust; *kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist *õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli või orkestris, silmapaistvat esinemist kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.	Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. <u>Tööõpetus</u> (3.kl) Lihtsate rütmipillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.	Orffi instrumentarium , plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.
Muusikaline liikumine * Kasutab muusikalisi teadmisi	Õpilane:	* Orffi pedagoogika; rütmi, meloodia, dünaamika ja tempo tajumine ja	* sisu, meeleolu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI,

<p>kõigis muusikalistes tegevustes (liikumises);</p>	<p>* tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;</p> <p>* tantsib eesti laulu- ja ringmänge.</p> <p>* mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel</p>	<p>väljendamine liikumise kaudu;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>		<p><u>Matemaatika</u> Muusikapala ülesehitus.</p>	<p>DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnade ja kuulatavat muusikat;</p> <p>* kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes</p>	<p>Õpilane: * kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;</p> <p>* kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);</p> <p>* eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);</p> <p>* otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* Orffi pedagoogika – visuaalne kunst dramatiseering, liikumine jne;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* laulu ja pillimuusika eristamist;</p> <p>* eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);</p> <p>* marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist.</p>	<p><u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus (умение выразить), arutlus (обсуждение).</p> <p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Inimeseõpetus (3. kl)</u> Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.</p> <p><u>Tööõpetus (3.kl)</u></p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, eesti rahvapillide pildid.</p>

<p>(muusika kuulamisel);</p> <p>* väärtustab enese ja teiste loomingut.</p>				<p>Omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel.</p>	
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad</p> <p>* Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, paus, rütmifiguurid:</p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:</p> <p>* mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;</p> <p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.</p>	<p><u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Joon, noodivältused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.</p> <p><u>Tööõpetus (3.kl)</u> Rütmikaardid.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatantsud.</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

	<p>* JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana);</p> <p>b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;</p> <p>c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;</p> <p>d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;</p> <p>e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.</p>			<p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p>	
--	--	--	--	-----------------------------------	--

<p>Õppekäigud * Huvitub muusikast nii koolis kui ka väljaspool kooli</p>	<p>* Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist.</p>	<p><u>Vene keel</u> Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutus (обсуждение). <u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus. <u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusika kujutamine liikumise kaudu. <u>Tööõpetus</u> Lihtsa rütmipilli valmistamine. <u>Matemaatika</u> Loogika. <u>Loodusõpetus</u> Loodushääled, keskkonna hääled.</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, õuesõpe.</p>
---	---	---	---	--	---

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

1) laulmine;

- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsisioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsisiskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised:muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- väärtustab enese ja teiste loomingu;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Teadmised

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.

E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähese muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel , veatult.
C-D	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel , esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas).
E-F	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel , esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas)
K	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel , esineb olulisi puudusi ja vigu.

L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.
----------	--

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärane 96-100%	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%		
C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärane 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusika kuulamisel)

- väärtustab enese ja teiste loomingut.
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult . Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh. tunnivälistes) tegevustes on väga suur .
C-D	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult . Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh. tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur .
E-F	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh. tunnivälistes) tegevustes.
K	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega . Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Hindamine (sh kujundav hindamine) Muusika

3 klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt <i>üksi</i> ja rühmas; * mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu; * laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, <i>kaanoneid</i> ning teiste rahvaste laule; 	Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos	Hindamisel arvestatakse: <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;

	<ul style="list-style-type: none">* laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;* laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;* laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn (F. Pacius), „Mu koduke" (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); Lastelaulud: „Lapsed, tupp" „Teele, tee, kurekesed" „Kevadel" (Juba linnukesed.), „Kevadpidu" (Elagu kõik.).* Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud järgi.		<ul style="list-style-type: none">* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
Muusika kuulamine ja muusikalugu. Teemal „Aastaajad, sügis“	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel.</p> <ul style="list-style-type: none">* On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);* kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;* eristab kuuldelt laulu ja pillimuusikat;	Loovtöö viktoriini vormis (eesti terminoloogia kasutamiseks)	Hindamisel arvestatakse: <ul style="list-style-type: none">* arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi* oskust võrrelda erinevate muusikat* laulu ja pillimuusika eristamist;

<p>Muusikažanrid. Marss ja marsimuusilka</p>	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel. * eristab kuuldeliselt marsimuusikat * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i></p>		
<p>Muusikažanrid. Rahva- ja ballitants</p>	<p>* On tutvunud karakterpalu kuulates tantsumuusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara; * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i></p> <p>* On tutvunud maailmakuulsate heliloojatega. * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i></p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (eesti terminoloogia kasutamiseiga)</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	<p>* eesti ja vene rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt); * marsi, valsi ja polka, 2- ja 3-osalise taktimõõdu eristamist. * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist muusika kuulamisel. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>
<p>Teemal „Austria heliloojad J. Haydn ja V. Mozart”</p>	<p>Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel. * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus); * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeoleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;</p>	<p>Esitlus ja loovtöö viktoriini vormis</p>	
<p>Teemal „Aastaajad, talv“</p>	<p>* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt vene rahvalaulu ja rahvapillidega (gusli, domra, lõõtspill, torupill, lusikad, rahvaviul, sarvepill);</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (eesti terminoloogia kasutamiseiga)</p>	

<p>Venerahvapillid</p> <p>Teemal „Vene- ja saksa heliloojad P. Tšaikovski, J. Bach ja L. Bethoven ja nende heliloominguid”</p> <p>Teemal „Aastaajad, kevad“</p> <p>Väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika);</p> <p>Temal „Eesti rahva ja</p>	<p>On tutvunud maailmakuulsate heliloojatega. * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i> * kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit,</p> <p>Kasutab muusikalisi teadmisi muusika kuulamisel. * On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika); * mõistab eesolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas</p> <p>* eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat; * on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill); * On tutvunud eesti maailmakuulsate heliloojatega. * <i>seostab muusikapala selle autoritega.</i></p>	<p>Esitlus ja kuulamine. Pliatsijoonistus „Venerahvapill“ (pillivalikul)</p> <p>Esitlus ja loovtöö viktoriini vormis (eesti terminoloogia kasutamiseks)</p> <p>Test väljendusvahendite oskust</p>	
---	--	---	--

professionaalse muusika. Eesti helilooja A. Pärt”””		Loovtöö „Eestirahva muuseumis” (eesti terminoloogia kasutamise)	
Muusikaline kirjaoskus Rütmid ja pausid Taktimõõdud Uued rütmifiguurid ja pausid Meloodia ja astmemudelid JO-võti	Kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (muusikalises kirjaoskuses). * mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: * mõistab 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähendust ja kasutab neid muusikalistes tegevustes. * tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;	Praktilisetöö «Rütm, meeter ja taktimüütud” Rütmikirjatustöö taktimõõdusse. Rütmiliikumised Noodiülesanded (noodikiri ja noodilugemine lauluga koos)	Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.

Noodimärgid	<p>* astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹ põhinevad mudelid; * JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, volt, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, punkt noodivältuse pikendajana.</p>	Praktilisenoodiülesanded (märgikiri ja märgilugemine) Test (eesti terminoloogia kasutamisega)	
Dünaamikamärgid ja kiirus Rütmifigürid ja aastmemuudelid	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, dünaamikamärgid: vaikselt (piano), valjult (forte), mezzo-forte, mezzo-piano, crescendo, diminuendo, kiruuse nimetud;</p>	Praktilisenoodiülesanded (märgikiri ja märgilugemine) Rütmiülesanded taktimõõtmes	
Muusika väljendusvahendid kuulamisega koos	<p>Mõistab muusika väljendusvahendid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika, taktimõõt) ja kasutab neid praktikas. * eristab kuuldelselt laulu ja pillimuusikat * mõistab oskussõnade tähendust ja</p>	Loovtöö viktoriini vormis (eesti terminoloogia kasutamisega)	

<p>Instrumetaalne muusika. Tämber</p> <p>Rütmid: uued rütmifiguurid Meloodia: uus aaste DI ja astmemudelid</p> <p>Väljandusvahendid: meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika - noodimärgised</p>	<p>kasutab neid praktikas: erinevate rahvapillide tämbrid</p> <p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * rütmifiguurid ja paus:</p> <p>* tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid; * On tutvunud muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, register, laad, dünaamika); * mõistab eesolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas (laulmine, kirjutamine ja lugemine)</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p>	<p>Kuuldeliselt erinevate rahvapillide eristamine</p> <p>Noodiülesanded (noodikiri ja noodilugemine lauluga koos)</p> <p>Test väljandusvahendite oskust</p>	
---	---	---	--

Muusikagramm a kordamine laulu ja kuulamisega koos		Kokkuvõtlik hindamine	
--	--	-----------------------	--

2.1.5. Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

II kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter);
- 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitavamuusikainstrumentidega;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 5) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 5) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust

4. klass

2 tundi nädalas

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajadus.

Õppesisu	Õpetulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i></p> <p><i>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, Vene keel matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d,</p>

					internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* väärtustab ühislaulmist, laulab peast II</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikkude kehahoiu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse</p>	<p><u>Vene keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus.</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>

<p>kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr, tõlkinud K. A. Hermann)</p> <p>* osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt;</p> <p>* rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides</p>		õppetegevuse osana koondhindamisel.	<u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. <u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.	
--	--	-------------------------------------	--	--

	relatiivseid astmeid				
<p>* kasutab alulae opines relativistic helikõrgusi (astmeid);</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* Laulab meloodiat relativistic helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Vene keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p>	

<p>Pillimäng</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);</p> <p>* musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;</p> <p>* seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;</p> <p>* rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded , kehapill, rütmipillid, plaatpillid, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud</p>
---	--	---	---	---	---

<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;</p> <p>* rakendab liikumises muusikateadmisi.</p>	<p>* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming</p> <p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*julgeb loomeideedega katsetada;</p> <p>*loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja</p>	<p>* Orffi pedagoogika –omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja</p>	<p><u>Vene keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt,</p>

<p>muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;</p> <p>* improviseerib astmemudelitele tuginedes;</p> <p>* loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);</p> <p>* loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.</p>	<p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p><u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestiku tahvel.</p>
---	--	---	--	--	--

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust</p> <p>* Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat</p> <p>* Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara;</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvapille;</p> <p>* otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet;</p> <p>* kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente;</p> <p>* eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);</p> <p>* analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega</p>	<p>Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas;</p> <p>* oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat</p>	<p><u>Vene keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline - устно).</p> <p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline - устно).</p> <p><u>Kirjandus</u> Autorlus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeoleolu visualiseerimine.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.</p>
--	---	---	--	--	---

muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)				<u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine. <u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. <u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine. <u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.	
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi	* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: 	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises	<u>Vene keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus. <u>Eesti keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus <u>Matemaatika</u>	Naturaalklav er, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp,

(muusikalises kirjaoskuses).	<p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;</p> <p>2-osaline lihtvorm,</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:</p> <p>a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid,</p> <p>b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;</p> <p>c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass)</p> <p>d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte,</p>		<p>liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u></p> <p>Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u></p> <p>Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p> <p>Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	<p>rändnoot, noodijoonesti kuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud ,</p>
------------------------------	--	--	--	---	---

	pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; e)+ kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .				
Õppekäigud <i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i>	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust (рабочий вклад)	<u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus. <u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. <u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus (умение рассуждать). <u>Arvutiõpetus</u>	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.

				Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.	
--	--	--	--	--	--

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas

- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältused, rütmifiguurid, helistikud, oskudssõnad jm)

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.
«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetööks on vaja täiendav tööd.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas matus, vajalik on suvaõpe.

«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.
«L»	0-19	Nõrk tulemus, , saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaadpile kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaadpile lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaadpillidel;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.
- *laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris*, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab alulae opines relativistic helikõrgusi (astmeid)
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;

Hindamine (sh kujundav hindamine) Muusika 4.klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega; * laulab peast kooliastme ühislaule: <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius) • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl) • "Püha öö" (F. Gruber) 	Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos	Hindamisel arvestatakse: <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;

	<ul style="list-style-type: none"> ● "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl) * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); 		<ul style="list-style-type: none"> * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu.</p> <p>Teemal „Aastaaja d, sügis“</p> <p>«Eesti helilooja Arvo Pärt»</p> <p>Vokaalmuusika Tämbel ja hääleliigid</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; * kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliiked (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass) * Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kuulab ning võrdleb instrumentaalmuusikat (keelpillid, puhkpillid, klahv-pillid, löökpillid) 	<p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldelselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi * oskust võrrelda erinevate muusikat

Teemal „Aastaaja d, talv“	* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;	Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis	
Instrumen taalmuusi ka. Muusikain stru- mendid: keelpillid, puhkpillid , klahv- pillid, löökpillid.	Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit	Esitlus Loovtöö viktoriini vormis	
«Tšaikovs ki Balett Pähklipur eja»	* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: vokaalmuusika, instrumentaalmuusika, interpret, tämber, tempo, dünaamika;	Viktoriin	
Teemal			

„Aastaajad, kevad“ Teemal „Muusika vormid“			
---	--	--	--

<p>Muusikaline kirjaoskus Rütmi- ja pausi püramiid</p> <p>Taktimõõdud Uued rütmifiguurid ja pausid</p> <p>Duur-helilaad ja duur-kolmkõla</p> <p>Moll-helilaad ja moll-kolmkõla.</p>	<p>* Mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine, rütmifiguurid ja pausid.</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur- helilaad ning duur- kolmkõla seoses lauludega; helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid.</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: moll-helilaad, helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid.</p>	<p>Praktilisetöö «Rütmipüraamiid: noodi- ja pausivältus»</p> <p>Rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p> <p>Noodiülesanded «Duur-helilaad ja duur kolmkõla»</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises.</p>
--	---	---	---

Fermmat	* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid.		
Moll ja duur – helilaad ja absoluutsed-helikõrgused (tähtnimed: a, h, c. d)	* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: viulivõti, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed)	Noodiülesanded «Moll-helilaad ja moll-kolmkõla»	
Viulivõti Absoluutsed helikõrgused (tähtnimed: a, h, c, d, e)	* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: Oktav. Eeltakt. Tähtnimetused: a, h. c, d, e, f, g.	Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga	
Oktav. Eeltakt Tähtnimetused: a, h. c, d, e, f, g.	Viulivõti * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:	Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga	
Viulivõti	dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; * mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:	Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga	
Klaviatuur. Toon ja pooltoon Dünaamiika	tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando	Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga	
		Praktilised ülesanded	

Tempo		noodivihikus koos lauluga Nooditest Nooditest	
-------	--	---	--

5.klass**1 tund nädalas****Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.**

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
<i>* Osaleb meelevõime muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i>	Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.	Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.	Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.	Eesti keel, Vene keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus,	Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded,

<i>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</i>		Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.		võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)	omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.
Laulmine * Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; * laulab koolikooris õpetaja valikul	Õpilane: * laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; * laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid	* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);	Hindamisel arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest	<u>Vene keel,</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Eesti keel,</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.	Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .

<p>ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoos seisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p>	<p>laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>*väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula)</p> <p>* osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>*rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.</p>	<p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus .</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid ja hingamine.</p>	
<p>* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p>	<p>* laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>	<p><u>Vene keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Matemaatika</u> Helipikkused ja</p>	

<p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).</p>	<p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.</p>	<p>ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>		<p>-kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused.</p> <p><u>Kunst/loodusõpetus</u> Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.</p>	
<p>Pillimäng</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmilise ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);</p> <p>*musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilise rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmike, rütmilis-meloodilised</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

	<p>*seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;</p> <p>* rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.</p>	<p>küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p>	
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;</p> <p>* väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse;</p> <p>*rakendab liikumises muusikateadmisi;</p>	<p>* Orffi pedagoogika,</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum;</p> <p>muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming</p>	<p>Õpilane:</p>	<p>* Orffi pedagoogika –</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p>	<p><u>Vene keel</u></p>	<p>Orffi instrumentarium,</p>

<p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>*julgeb loomeideedega katsetada; *loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; *improviseerib astmemudelitele tuginedes; *loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); * loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda</p>	<p>omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid; * lihtsamate pillide valmistamine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. <u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted. <u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm. <u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine. <u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p>	<p>naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>
---	---	--	--	--	---

				<u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * Leiab iseloomulikke jooni eesti ja	Õpilane: * kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; * tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; * otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; * kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; * eristab kuuldeliselt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus	Hindamisel arvestatakse: * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat	<u>Vene keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline - устно). <u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. <u>Kirjandus</u> Autorlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo),	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.

<p>teiste maade rahvamuusikas</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel)</p>	<p>(klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);</p> <p>* analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;</p> <p>*rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust</p> <p>* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm);</p> <p>* iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p> <p>*kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni</p>			<p>kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.</p>	
--	---	--	--	--	--

	<p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p> <p>* tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;</p> <p>* on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;</p>				
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p><u>Vene keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud,</p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>* 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel; 2-osaline lihtvorm,</p> <p>* helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhulikud märgid, diees (♭), bemoll (♭), bekarr (♯); paralleelhelistikud b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando,</p>			<p>võrdlemine ja eristamine. <u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo. <u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants. <u>Kunst</u> Kõlavärv. <u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega. <u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis</p>	
--	--	--	--	---	--

	dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; e + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .				
Õppekäigud <i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i>	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.	Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust	<u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus. <u>Kunst</u> Muusikaelamuse kujutamine visuaalselt. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus. <u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus. <u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- *väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;*
- *seostab muusikapala selle autoritega.*
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähem muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältused, rütmifiguurid, helistikud, oskudssõnad jm)

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.
«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetööks on vaja täiendav tööd.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas mahus, vajalik on suvaõpe.

«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.
«L»	0-19	Nõrk tulemus, , saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaadpile kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaadpile lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaadpillidel;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab alulae opines relativistic helikõrgusi (astmeid)
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Muusika 5 klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Laulmine	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga * laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega; * laulab peast kooliastme ühislaule: <ul style="list-style-type: none"> • Eesti hümn (Fr. Pacius) • "Mu isamaa armas" (saksa rhvl) • "Püha öö" (F. Gruber) 	Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos	Hindamisel arvestatakse: <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest;

	<p>"Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl)</p> <ul style="list-style-type: none">* tunnetab ja väljendab laulmises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.		<ul style="list-style-type: none">* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu.</p> <p>Teemal „Aastaajad, sügis“</p> <p>Vokaalmuusika ja žanrid</p> <p>Eestirahvamuusika</p> <p>Koorimuusika</p>	<ul style="list-style-type: none">* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit* kuulab vokaalmuusikat ja mõistab allolevate oskussõnade tähendust: vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, tämber, hääleliigid.Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse.Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: koorilaul, kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni	<p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis ja test</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none">* arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;* hääle- ja instrumeentaaleliikide eristamist kuuldeliselt;* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;* pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti ja erinevate rahvaste rahvamuusikas* oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;

Kooriliigid Tämbri ja hääleliigid	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit</p> <p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust kirjalikult.</p>		
Teemad „Aastaajad, talv“ Vokaalmuusika. Oper	<p>* kuulab ning võrdleb žanrid: ooper, ballett. Mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: ooper, aaria, arioso, koor, dirigent, lauljad, tämbriid.</p> <p>Teab tuntumaid ooperiheliloojaid.</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit</p>	<p>Esitlus eesti terminilogia kasutamine oovtöö viktoriini vormis ja test</p>	
Instrumentaalmuusika Sümfooniaorkester	<p>On tutvunud (valikuliselt) Vene muusikatradsioonidega Tunneb ja eristab venerahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse.</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	
Rahvamuusika. Venemaa	<p>On tutvunud (valikuliselt) Soome, Rootsi, Norra muusikatradsioonidega Tunneb ja eristab soome –rootsi- ja norra rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse.</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) Läti ja Leedu</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	

Rahvamuusika Soome-, Rootsi- ja Norra rahvamuusika	muusikatraditsioonidega Tunneb ja eristab läti- ja leedu rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse.	Loovtöö viktoriini vormis ja test	
Rahvamuusika. Läti- ja Leedu rahvamuusika			

Muusikaline kirjaoskus Meetrium ja rütm Taktimõõdud Uued rütmifiguurid ja pausid	* Mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: 	Praktiline töö «Rütmipüraamiid: noodi-ja pausivältus»	Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises,
--	---	---	--

<p>Helistik ja helilaad. Duur ja moll helilaad Parallelsed tonaalsused: C Dur-a moll</p> <p>Moll ja duur – helilaad absoluutsed-helikõrgused Helistikumärgid</p> <p>Meetruum: 6/8 taktimõõt Tähtnimetused: a, h, c, d, e, f, g. Viulivõti Helitusmärgid: es, is</p>	<p>* 2/4, 3/4, 4/4, taktimõõtude tähenduse mõistmine, rütmifiguurid ja pausid.</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; toonika ja toonalsus; parallelsed helistikud C - a; absoluutsed helikõrgused (tähtnimed). Laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; viulivõti, klaviatuur, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees () , bemoll () , bekaar ();</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: Oktav, klaviatuur, tähtnimetused: a, h, c, d, e, f, g; viulivõti, toon ja pooltoon, allteratsiooni märgid: bemoll, diees, bekaar.</p>	<p>Noodi ja kirjutamisülesanded töövihikus</p> <p>Noodiülesanded töövihikus Praktilised ülesanded koos lauluga</p> <p>Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga Kirjatustöö</p>	<p>muusika oskussõnade kasutamist.</p>
---	--	---	--

<p>Loomulik ja harmooniline minoor Parallelsed toonalsed G Dur ja e moll Klaviatuur.</p> <p>Taktimõõt: 3/8, 6/8, 2/4, 3/4, 4/4 Dünaamiika Tempo</p>	<p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; t parallelsed helistikud G - e; absoluutsed helikõrgused (tähtnimed) ja helistikumärgid.</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine, rütmifiguurid ja pausid; dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando.</p>	<p>Praktilised ülesanded noodivihikus koos lauluga Kirjatustöö</p> <p>Nooditest ja rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p>	
---	---	---	--

6.klass**1 tund nädalas**

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

Õppesisu	Õpetulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
----------	--------------	-------------	-----------	---------	----------

<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;</i> <i>* oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>Kõigi õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>	<p>Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, Vene keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus, ühiskonnaõpetus, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu (arvutiõpetus vastavalt kooli õppekavale)</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm.</p>
<p>Laulmine</p>	<p>6. klass</p>			<p><u>Vene keel,</u></p>	

<p>* Laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule.</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa)</p> <p>*osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Õige kehahoid (осанка) ja hingamine.</p>	<p>Naturaalklaver +tool, süntesaator, akustiline kitarr,</p> <p>noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel .</p>
---	--	--	---	--	--

	* rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.		ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.		
* Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid); * kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (laulmisel).	6. klass * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ¹ , LE, NA, DI); * duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2.	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;	<u>Vene keel</u> , Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused. <u>Kunst/loodusõpetus</u>	

				Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega.	
Pillimäng * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus)	Õpilane: * süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); * musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi; * seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis	* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid ; * rütmimängud – rütmirondo, rütmikett (цепочки), rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid; * absoluutse süsteemi	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalan samblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja	<u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine. <u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.	Orffi instrumentarium; trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.

	klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; * rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	kasutamine pillimängus; * süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.	võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.		
Muusikaline liikumine * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises).	Õpilane: * tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; * tantsib eesti laulu- ja ringmänge; * väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa	* Orffi pedagoogika, * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	<u>Kehaline kasvatus</u> Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.
Omalooming	Õpilane:	* Orffi pedagoogika –	Hindamisel arvestatakse:	<u>Vene keel,</u>	Orffi instrumentarium,

<p>* Julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;</p> <p>* kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (omaloomingus).</p>	<p>* julgeb loomeideedega katsetada; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;</p> <p>* loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;</p> <p>* improviseerib astmemudelitele tuginedes;</p> <p>* loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);</p> <p>* loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda</p>	<p>omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid ;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus.</p> <p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, regivärsse ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.</p> <p><u>Kunst</u> Rütmikaartide valmistamine.</p>	<p>naturaalklaver, süntesaator, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>
--	---	---	---	---	---

				<u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
Muusika kuulamine ja muusikalugu * Kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust * Eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat * Leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas * Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja	Õpilane: * kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; * tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; * otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele; * kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha	Vestlus, arutelu, individuaalne ja rühmatöö: helilooja, teksti autor, oskussõnad, muusika väljendusvahendid, vorm, hääleliigid, instrumentaal- ja vokaalmuusika, pilliliigid, eesti rahvamuusika, autorlus	Hindamisel arvestatakse: * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt (различие на слух); * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi * oskust	<u>Vene keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmeks. <u>Eesti keel</u> Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline - устно). <u>Kirjandus</u> Autorlus. <u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine. <u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm,	Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid.

teadmisi (muusika kuulamisel)	koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; * eristab kuuldelt sümfooniaorkestri pille ja pillirühmi; * analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; * rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust. ; .		leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas * oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat	erinevad taktimõõdud, loogika. <u>Ühiskonnaõpetus</u> Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad. <u>Tehnoloogiaõpetus</u> Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine. <u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu. <u>Võõrkeeled</u> võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine. <u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.	
Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara	* Mõistab helivälte, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;	Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse	<u>Vene keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja	Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogram

<p>* Kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses).</p>	<p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* rütmifiguurid:</p> <p>* laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides;</p> <p>* Helistikud G – e, F – d; Тональности</p> <p>* kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;</p> <p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused</p>	<p>* kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>analüüs, diktsioon, ilmekus. <u>Eesti keel</u> õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.</p> <p><u>Inimeseõpetus</u> Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u></p>	<p>m, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>
--	---	-----------------------------------	--	--	--

	(tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (♯), bemoll (♭), bekarr (♯♭); paralleelhelistikud b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid); d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; e) + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .			Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis	
Õppekäigud * <i>Huvitub oma kooli ja kodukoha</i>	* Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;	* Vestlus, arutelu, individuaalne, paaris- ja rühmatöö;	Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist;	<u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus	Kontserdid, muusikalavastused, muuseumid, muusikakoolid,

<p><i>kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>* kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik.</p>	<p>* originaalsust; * väljendusoskust ; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.</p> <p><u>Kunst</u> Muusikelaamuse kujutamine visuaalselt.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlusoskus .</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.</p>	<p>raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
--	--	---	---	---	---

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;

6) muusikaline kirjaoskus;

7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- *väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;*
- *seostab muusikapala selle autoritega.*
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi
- väärtustab enese ja teiste loomingu;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.

E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähem muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältsused, rütmifiguurid, helistikud, oskudssõnad jm)

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.
«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetöoks on vaja täiendav tööd.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas matus, vajalik on suvaõpe.
«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.

«L»	0-19	Nõrk tulemus, , saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.
-----	------	---

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke.
- *laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris*, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab alulae opines relativistic helikõrgusi (astmeid)

- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärane 96-100%	Õpilane laulab lodusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab lodusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%		
C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärane 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- väärtustab enese ja teiste loomingu;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meelega muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Muusika - 6klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
<p>Laulmine</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>* laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule a cappella ja saatega;</p> <p>* rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislause:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eesti hümn (Fr. Pacius), ● "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann), ● "Mu isamaa armas" (saksa rhvl), ● "Eesti lipp" (E. Vörk), ● "Püha öö" (F. Gruber), ● "Kas tunned maad" (J. Berad) ● "Meil aiaäärne tänavas" (eesti) <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p> <p>* seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2</p>	<p>Laulu esitamine</p> <p>kooris/ansamblis või solos</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu. Teemal „Minu lemmik esitaja, laulja või bänd“</p>	<p>Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>Õpilaste iseseisev loovtöö</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * hääle- ja instrumeentaaleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi * oskust leida iseloomulikke jooni Eesti ja erinevate rahvaste rahvamuusikas * oskust võrrelda erinevate rahvaste ja professionaalse muusikat * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>
<p>Euroopamuusika. Suurbritannia: Šotimaa, Inglismaa, Wales</p>	<p>On tutvunud (valikuliselt) Suurbritannia muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab šotimaa-, inglismaa-, wales rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; heliloojad ja populaarse muusika. * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis ja test Töövihikus ülesanded</p>	
<p>Euroopamuusika. Iirimaa.</p>	<p>On tutvunud (valikuliselt) Iirimaa muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab iirimaa rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; * iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;</p>	<p>Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	
<p>Euroopamuusika</p>	<p>On tutvunud (valikuliselt) Poola muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab poola rahva- ja professionaalse</p>	<p>Esitlus eestiterminiligia</p>	

Poola	muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; heliloojad Fryderyk Chopin ja Krzysztof Penderecki Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta kirjalikul; Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	kasutamine „Fryderyk Chopin“ Õpilaste iseseisev loovtöö „Fryderyk Chopin” (muusika kuulamine)	
Euroopamuusika Ungari	On tutvunud (valikuliselt) Ungari muusikatraditsioonidega. Tunneb ja eristab iirimaa rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; heliloojad: Ferenc Liszt, Bela Bartok, Zoltan Kodaly	Õpilaste iseseisev töö töövihikus	
Euroopamuusika Austria	On tutvunud (valikuliselt) Austria muusikatraditsioonidega. Tunneb ja eristab austria rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad. Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta kirjalikul; Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	Loovtöö „ Muusika virtuaalse õppekäik” (kuulamine)	
Euroopamuusika Saksamaa	On tutvunud (valikuliselt) Saksamaa muusikatraditsioonidega. Tunneb ja eristab saksa rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad. Arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta kirjalikul;	Õpilaste iseseisev kirjalik töö kolmas variaandis	

<p>Teemal „Aastaajad, kevad“</p> <p>Modest Mussorgski „Pildid näituselt“ Klaverisüüdi osade kuulamine</p>	<p>Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit</p> <p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust kirjalikul.</p> <p>* kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat; kuulab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit, vormid ja muusika kujund.</p> <p>* on tutvunud maailmakuulsa helilooja ja tema muusika teos</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis</p>	
---	--	---	--

<p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Meetrum ja rütm</p> <p>Taktimõõtud</p> <p>Rütmifiguurid ja pausid</p> <p>Eesti keeles</p> <p>oskussõnavara:</p> <p>tempo.dünaamika</p>	<p>* Mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivälvused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* 2/4, 3/4, 4/4, 3/8. 6/8 taktimõõtud tähenduse mõistmine, rütmifiguurid ja pausid.</p>	<p>Praktilisetöö «Rütmipüraamiid: noodi- ja pausivälvus»</p> <p>Test „Muusika oskussõnavara eesti keeles” (kordus)</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises, muusika oskussõnade kasutamist.</p>
--	--	--	---

<p>, noodivältesed, laad</p> <p>Madaldus- ja kõrgendusmärgid: bemoll, diees, bekarr. Helistik ja helilaad. Duur ja moll helilaad Parallelsed tonaalsused: F Dur-d moll</p> <p>Dünaamika</p> <p>Taktimõõt: ülemine number, alumine number. Erinevad rütmid Meetrum: 3/4, 6/8 taktimõõt Noodinimetused</p>	<p>* mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; toonika ja toonalsus; parallelsed helistikud F - d; viiulivõti, klaviatuur, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (♯), bemoll (♭), bekarr (♮)</p> <p>Laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI, käemärkide</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; vaikselt, valjult, poolvaikselt, õige tasa, ülevaljusti.</p>	<p>Noodi ja kirjatus ülesanded töövihikus Tempo (eesti terminoloogia kasutamine)</p> <p>Praktilised ülesanded koos lauluga</p> <p>Praktilised ülesanded noodivihikus (eesti terminoloogia kasutamine)</p>	
--	---	---	--

<p>Loomulik, harmooniline ja meloodiline minoor Parallelsed toonalsed D- Dur ja h-moll Klaviatuur.</p>	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: taktimõõtu, rütm ja meetr, noodivältused, klaviatuur, noodinimetused, viulivõti, allteratsiooni märgid: bemoll, diees, bekaar.</p>		
<p>Tempo Kiirus</p>	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; parallelsed helistikud D - h; loomulik, harmooniline ja meliidiline moll, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed) ja helistikumärgid.</p>	<p>Praktilised ülesanded koos lauluga Nooditest ja rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p>	
	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, väga aeg-lased, rahulikult, mõõdukalt, kergelt, kiiresti, väga- ja ülekiiresti.</p>	<p>Praktilised ülesanded koos lauluga</p> <p>Praktilised ülesanded noodivihikus (eesti terminoloogia kasutamine)</p>	

2.1.6. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal);
- 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;
- 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambelisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
- 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline

omalooming

Õpilane:

- 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);

- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline

liikumine

Õpilane:

- 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
- 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- 8) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;

- 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.

7.klass

1 tund nädalas

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

Õppesisu	Õpetulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
<p>* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i> * oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides; suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut. Vormid: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus (7. kl), inimeseõpetus (7.kl), bioloogia, geograafia, tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide</p>

<p>vahendeid muusikalistes tegvustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>				<p>rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana</p>	<p>tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestik uga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendu sega arvuti, noodistusprogramm</p>
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*laulab ühe- ja/või mitmehäälseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase</p>	<p><u>Vene keel,</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Eesti keel,</u></p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt,</p>

<p>musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas muusitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p>	<p>ning põhjendab oma valikut;</p> <p>* laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>* väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu);</p> <p>* on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p>	<p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>Активное участие в совместном пении</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine.</p> <p><u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde</p>	<p>noodijoonestik uga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel, rütmikaardid.</p>
---	---	---	---	--	---

	* kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksik kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.			<p>perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Loodusõpetus (7. kl)</u> Liikumine/dünaamika.</p> <p><u>Inimeseõpetus (7.kl)</u> Õige, vale, normid-reeglid,</p>	
* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).	<p>7. klass</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega ($g-G^2$);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud; * kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.	<p><u>Vene keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Eesti keel</u> Silbitamine (деление на слоги) teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	

<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>* musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;</p> <p>* uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblesse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>* süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes</p> <p>* helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga C-duur, a-</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Loodusõpetus (7. kl)</u> Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.</p>	<p>Orffi instrumentaarium; akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
---	--	---	--	---	--

	moll; G-duur, e-moll и F-duur и d-moll				
<p>Muusikaline liikumine</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p> <p>* tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;</p> <p>* leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm);</p> <p>* rakendab liikumises muusikateadmisi</p>	<p>* Orffi pedagoogika;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>

<p>Omalooming</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;</p> <p>* katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalsete keskkondi kasutades;</p> <p>* loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);</p> <p>*analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;</p> <p>* rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid;</p> <p>* rondo- ja variatsioonivorm;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik;</p> <p>* infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Vene keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Eesti keel</u> Tekstide loomine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdulud/murdarvud.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>Orffi instrumentaarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestiku tahvel.</p>
---	--	---	---	---	--

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>* teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;</p> <p>* võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <p>* võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;</p> <p>* analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte,</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs;</p> <p>* orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatisering, liikumine jne.;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne;</p> <p>* infotehnoloogia – power-point presentatsioon jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne);</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p> <p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p> <p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri</p>	<p><u>Vene keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kirjandus</u> Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendu sega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>

<p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p>	<p>muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>* uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>* rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>* rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>* tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;</p>		<p>eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p>taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
--	---	--	---	--	--

	<p>* seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;</p> <p>* järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2- ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;</p> <p>* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>* eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>* eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion; elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett); * on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika</p>				
--	--	--	--	--	--

	või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt; * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.				
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Vene keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendu sega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestiku tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;</p> <p>b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert,</p> <p>c) rondo, variatsioon,</p>			<p>Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
Õppekäigud	<p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs või muud</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* oma arvamuse põhjendamist;</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p><u>Vene keel,</u></p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid,</p>

<p>* <i>Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p>* originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Kunst</u> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	<p>raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
--	---	--	---	---	---

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerides;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;

- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- seostab muusikapala selle autoritega.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähem muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältused, rütmifiguurid, helistikud, oskussõnad jm)

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulatud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.

«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetöoks on vaja täiendav töö.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas mahus, vajalik on suvaõpe.
«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.
«L»	0-19	Nõrk tulemus, , saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6- keelset väikekannelt;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi;
- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või mitmehäälses rühmas, olenevalt hääle omapäras;
 - laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
 - oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
 - kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
 - laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
 - kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärane 96-100%	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%		
C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärane 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

Praktiliseb oskused: loominguliste ideede väljendus.

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;
- *huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles*

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Muusika 7.klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
-------	------------	--------------------------	----------------------

<p>Laulmine</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil; * laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- häälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; * laulab peast kooliastme ühislauale: <ol style="list-style-type: none"> 2. „Eesti hümn“ (F. Pacius), 3. “Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), 4. "Kalevite kants" (P. Veebel), 5. "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks) * Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G₂ 	<p>Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu.</u> Rahva- ja professionaalne muusika. Muusikaline kujund</p> <p>Vokaalmuusika</p>	<ul style="list-style-type: none"> * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: Meeshääled: bass, 	<p>Õpilaste iseseisev töö töövihikus muusikaõpikuga</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades; * hääle- ja instrumeentaaleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi

<p>Vokaaltämbrid või hääletämbrid</p>	<p>bariton, tenor. Naishääled: kontraalt, metsosopran, sopran, koloratuursopran. Lapsehääled: sopran, alt, diskant. Soolo, ansambel, koor.</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine) eesti terminoloogia kasutamiseks Töövihikus ülesanded</p>	<p>* oskust leida iseloomulikke jooni Eesti ja erinevate rahvaste rahvamuusikas * oskust võrrelda erinevate rahvaste ja professionaalse muusikat * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>
<p>Vokaalmuusika Modernsed žanrid: rokk, pank-rock rokkmuusika, räpp, bibop, breik, rokkballad.</p>	<p>Teostab loominguliste ideede arvutil muusikaprogramme kasutades. Arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: romanss. Koorimuusika žanrid: rahvalaulud, autorikoorilaulud, kantaadid, oratooriumid. Kirikud žanrid: koraalid, missad, vaimulikud kontserdid.</p>	<p>Õpilaste iseseisev loovtöö kirlalikult</p>	
<p>Vokaalmuusika Klassikalised žanrid: romanss, vene kirikumuusika, koorimuusika žanrid.</p>	<p>On tutvunud (valikuliselt) Itaalia muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab italia rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; ooper, heliloojad ja populaarse muusika.</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine)</p>	
<p>Euroopamuusika Itaalia muusika Muusikažanrid</p>	<p>Eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott;</p>	<p>Õpilaste iseseisev töö töövihikus muusikaõpikuga</p>	
<p>Instrumentaalne muusika:</p>			

<p>poogenkeelpillid ja näppekeelpillid; Puhkpillid Puhkpilli- ja keelpilliorkester;</p> <p>Euroopamuusika Prantsusmaa Ballett Klahvpillid Zanrid</p>	<p>vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba;</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) Prantsusmaa muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab prantsuse rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; heliloojad, ballett, süitt, klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, Arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine) ja testi terminoloogia kasutamiseks</p>	
<p>Euroopamuusika Hispaania Löökpillid Sümfooniaorkester</p>	<p>On tutvunud (valikuliselt) Hispaania muusikatradsioonidega. Tunneb ja eristab hispaania rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, pille, -tantse; heliloojad, löökpillid: : kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) gruusia, armenia, türki ja juudi muusikatradsioonidega.</p>	<p>Õpilaste iseseisev loovtöö kirlalikul (variandid)</p> <p>Loovtöö „ Muusika virtuaalse õppekäik” (kuulamine)</p>	

<p>Euroopamuusika Gruusia ja Armeniia muusika Türgi rahvamuusika. Juudi rahvamuusika.</p>	<p>Tunneb ja eristab rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad. Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara. Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit On tutvunud maailmakuulsa helilooja ja tema muusika teos</p>	<p>Õpilaste iseseisev töö töövihikus muusikaõpikuga</p>	
---	--	---	--

<p>Muusikaline kirjaoskus</p> <p>Väljendusvahen d Meetrium ja rütm Eesti keeles oskussõnavara: tempo.dünaamik a, noodivältesed, laad, meetrium ja rütm, harmonia, tämbrit, viis või</p>	<p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit, laadid, meetrumi) * mõistab oskussõnade tähtsust ja kasutab neid praktikas</p>	<p>Test „Muusika oskussõnavara eesti keeles” (kordus)</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises, muusika oskussõnade kasutamist. * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust</p>
--	---	---	--

<p>meloodia. Intonatsioon Kulminatsioon Tähtnimetus</p> <p>Meloodia Madaldus- ja kõrgendumärgi d: bemoll, diees, bekarr. Helistik ja helilaad. Duur ja moll helilaad Parallelsed tonaalsused: D Dur-h moll</p> <p>Väljendusvahen d Meetruum ja rütm Taktimõõd Erinevad rütmid</p>	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: duur-ja moll helilaad seoses lauludega; toonika ja toonalsus; parallelsed helistikud D - h; viulivõti, klaviatuur, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistikumärgid: diees , bemoll , bekarr. Kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* Loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid kehapillidel; * Mõistab rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p>	<p>Noodi ja kirjatuse ülesanded töövihikus Praktilised ülesanded koos lauluga</p> <p>Praktilisetöö «Rütmipüraamiid: noodi-ja pausivältus» Praktilised ülesanded koos mängi ja lauluga Nooditest ja rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p>	<p>* I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika tegevused: kirjaoskus</p>
---	--	---	--

<p>Dünaamika</p>	 <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo; vaikselt, valjult, poolvaikselt, õige tasa, ülevaljusti.</p>	<p>Kordamise test (eesti ja itaalia terminolpooogia kasutamine)</p> <p>Tempo: kordamise test (eesti ja itaalia terminoloogia kasutamine) Instrumentaalsed tämbrid: kordamise test (eesti terminoloogia kasutamine)</p>	
<p>Tempo Kiirus Tämbrid</p>	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, väga aeg-lased, rahulikult, mõõdukalt, kergelt, kiiresti, väga- ja ülekiiresti.</p>	<p>Praktilised ülesanded noodivihikus lauluga koos</p>	

<p>Väljendusvahendid: Laadid: mažoorne helistik ja minoorne helistik Struktuuriskeem Klaviatuur. Absoluutse helikõrgus Noodi tähtnimetud ja silbinimetud</p>	<p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: innstrumentaalsed tämbrid</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertua-artist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; Laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide</p>	<p>Praktilised ülesanded klaviatuuril (lihtsed laulud ja meloodiad)</p>	
<p>Muusikagramma kordamine laulu ja kuulamisega koos</p>	<p>* kasutab laulude ja mängide õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kordasid I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p>	<p>Kokkuvõtlik hindamine</p>	

8.klass

1 tund nädalas

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajaldus.

Õppesisu	Õpetulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
<p><i>* Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i> <i>* oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;</i> <i>* kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes;</i> <i>* valdab ülevaadet muusikaga seotud</i></p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus (7. kl), ühiskonnaõpetus (9.kl), inimeseõpetus (7.kl), bioloogia, geograafia, füüsika (8.-9.kl), tehnoloogiaõpetus, kunst, kehaline kasvatus, võõrkeeled , ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega</p>

elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.					arvuti, noodistusprogramm
<p>Laulmine</p> <p>* Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärasest;</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;</p> <p>* oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja rühmas laulmisel (ansamblid, koor);</p> <p>* laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi;</p> <p>* vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust ;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist</p>	<p><u>Eesti keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.</p> <p><u>Vene keel.</u> Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus</p> <p><u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid.</p> <p><u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja</p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel, rütmikaardid.</p>

väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).	ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.		koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamise l.	rahvakalendriteemad; aeg (tempo). <u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid (осанка) ja hingamine. <u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus. <u>Füüsika (8. kl)</u> Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.	
* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).	* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA ₁ , SO ₁ , JO ¹ , LE, NA, DI); * absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G ²);	* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.	<u>Eesti keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Vene keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel. <u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. <u>Tööõpetus</u>	

	* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;	* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.		Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.	
<p>Pillimäng</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, katsetab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>* musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;</p> <p>* uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansambli sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>* süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p>	<p>* Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid ;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* õpilase aktiivset osalemist instrumentaalan samblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli</p>	<p><u>Matemaatika</u> Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Füüsika (8.kl)</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra,</p>	<p>Orffi instrumentarium; akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>

			esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamise l.	elektor seotult elektrofonidega, ohutustehnika	
Muusikaline liikumine * Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).	Õpilane: * võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; * tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; * leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm);	* Orffi pedagoogika; * individuaalne, paaris- ja rühmatöö.	Hindamisel arvestatakse: * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; * <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	<u>Kehaline kasvatus</u> Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, <u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm.	Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.

	* rakendab liikumises muusikateadmisi.				
<p>Omalooming</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;</p> <p>* katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;</p> <p>* loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);</p> <p>* analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilis-meloodilised improvisatsioonid ;</p> <p>* rondo- ja variatsioonivorm;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik;</p> <p>* infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Tekstide loomine.</p> <p><u>Vene keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.</p>

	*rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.			<u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes</p> <p>*teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;</p> <p>*võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <p>*võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs;</p> <p>* orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne;</p> <p>* infotehnoloogia – power-point presentatsioon jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne);</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p>	<p><u>Vene keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Eesti keel</u> Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u> Teose autor, teksti analüüs.</p>	<p>Muusikakeskus HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusikainstrumentide ja orkestrite pildid.</p>

<p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p>	<p>eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;</p> <p>* analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>* uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>*rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>* rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>* tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate</p>		<p>* vokaal- ja instrumentaal- muusika eristamist;</p> <p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p> <p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestr i eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p><u>Kunst</u> Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p> <p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Füüsika (8. kl)</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p><u>Bioloogia</u> Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p>	
---	---	--	--	--	--

	<p>elukutsete ning õppimisvõimalustega;</p> <p>* seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;</p> <p>*järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades</p> <p>* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);</p> <p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;</p> <p>* arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>*eesti tuntud interpretide, dirigentide, ansamblite,</p>			<p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
--	---	--	--	--	--

	<p>orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine; * eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion; *eristab kõla järgi pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab lavamuusikat – ooperi, opereti, muusikali ja balleti</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>* on tutvunud Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;</p> <p>* tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>				
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;</p> <p>* I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Vene keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u></p>	<p>Naturaalklaver, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;</p> <p>b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert,</p> <p>c) rondo, variatsioon.</p>			<p>Rahvatants ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
--	--	--	--	---	--

<p>Õppekäigud</p> <p><i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i></p>	<p>* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.</p>	<p><u>Eesti keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline. <u>Vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.</p> <p><u>Kunst</u> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaud ja dramatiseeringus.</p> <p><u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht,</p>	<p>Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.</p>
---	--	---	---	---	---

				lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
--	--	--	--	--	--

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- väljendab oma arvamust kuuldu muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;

- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- seostab muusikapala selle autoritega.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähese muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältsused, rütmifiguurid, helistikud, oskussõnad jm)

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulatud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
-------------------------	---	--

«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.
«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetööks on vaja täiendav töö.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas mahus, vajalik on suvaõpe.
«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.
«L»	0-19	Nõrk tulemus, , saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6- keelset väikekannelt;
- □ rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi:
- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks;

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või mitmehäälses rühmas, olenevalt hääle omapärast;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärane 96-100%	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili . Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%		
C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärane 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
L	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	

Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus.

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;
- huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles.

Hindamine (sh kujundav hindamine) Muusika

8.klass

Laulmine	* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge	Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos	Hindamisel arvestatakse:
-----------------	--	--	--------------------------

	<p>diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</p> <p>* laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p> <p>* laulab peast kooliastme ühislaule:</p> <p>6. „Eesti hümn“ (F. Pacius),</p> <p>7. "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort),</p> <p>8. "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter),</p> <p>9. "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),</p> <p>10. "Kalevite kants" (P. Veebel),</p> <p>11. "Mu isamaa on minu arm" (G. Ernesaks),</p> <p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); * seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2</p> <p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes</p>		<p>* loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>* aktiivset osavõttu ühislaulmisest;</p> <p>* helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>
--	---	--	--

<p><u>Muusika kuulamine ja muusikalugu.</u></p> <p>Professionaalne muusika. Helilooja – interpret – kuulaja. Maailmakuulsa d heliloojad</p> <p>Vokaalmuusika Eestikoorimuusika Kooritämbrid ja kooripartiid Eesti laulupidu</p> <p>Instrumentaalne muusika: poogenkeelpillid ja näppekeelpillid; Puhkpillid</p>	<p>* arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * põhjendab oma arvamust kirjalikult; Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid ning muusikateose ülesehitust.</p> <p>Mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaalpoliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda ja kuulata eesti rahva- ja helilooja laulu (sh regilaulu) *tunneb eesti tuntud kooritide, dirigentide ja muusika suursündmuste tundmine;</p> <p>Eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, viola e altviil, tšello, kontrabass ; näppekeelpillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba;</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine) ja test eesti terminoloogia kasutamise</p> <p>Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis ja test</p> <p>Õpilaste iseseisev loovtöö pillide eest (esitluse vormi)</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt; * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi, * sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi; * oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja</p>
--	--	--	--

<p>Puhkpilli- ja keelpilliorkester ;</p> <p>Instrumentaalne muusika: Klahvpillid Löökpillid Sümfooniaorkester</p> <p>Teemal „Aastaajad, Talvekujundid erinevetes heliloojate klassikateostes“</p> <p>Ameerikamuusika</p>	<p>*rakendab loominguliste idee arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p> <p>Eridtab kõla ja kuju jõrgi: klahvpillid: klaver, klavessiin, orel; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;</p> <p>*rakendab loominguliste idee arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p> <p>* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit</p> <p>* Arutleb ja avaldab oma arvamust kirjalikul.</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) Põhja- ja Lõuna Ameerika muusikatraditsioonidega.</p> <p>Tunneb ja eristab rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad.</p>	<p>Õpilaste iseseisev loovtöö pillide eest (esitluse vormi)</p> <p>Loovtöö viktoriini vormis (kuulamine eesti terminoloogia kasitamisega)</p> <p>Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	<p>valitud rahvaste muusikat.</p> <p>* oskust võrrelda erinevate rahvaste ja professionaalse muusikat</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p>
--	---	---	--

<p>Põhja- ja Lõuna Ameerika. Lavamuusika: muusikal</p> <p>Ameerikamuusika Ladina Ameerika.</p> <p>Aafrika ja Idamaade muusikapärandid</p>	<p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit On tutvunud maailmakuulsa helilooja ja tema muusika teos</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) Ladina Ameerika muusikatraditsioonidega. Tunneb ja eristab rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad.</p> <p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit On tutvunud maailmakuulsa helilooja ja tema muusika teos</p> <p>On tutvunud (valikuliselt) Aafrika ja Idamaade muusikatraditsioonidega. Tunneb ja eristab rahva- ja professionaalse muusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; maailmakuulsad heliloojad.</p> <p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid:</p>	<p>Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis ja test</p> <p>Esitlus eestiterminiligia kasutamine Loovtöö viktoriini vormis ja test</p> <p>Õpilaste iseseisev loovtöö lemmikužanride eest (esitluse vormi)</p>	
---	---	--	--

Vokaalmuusika Modernsed žanrid: rokk, pank-rock rokkmuusika, räpp, bibop, breik, rokk- ballad.	meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit * arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; * arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult; * väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes. *rakendab loominguliste idee arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.		
---	---	--	--

Muusikaline kirjaoskus Meloodia Madaldus- ja kõrgendumärgi d: bemoll, diees, bekarr. Helistik ja helilaad. Duur ja moll helilaad	* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed); * mõistab helistike C–a, G–e, F–d, D–h tähendust ning lähtub nendest musitseerides;	Noodilugemine ja nooditundmine lauldesse (uuritus ja esitus)	Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises, muusika oskussõnade kasutamist.
--	--	---	---

<p>Meetruum ja rütm Taktimõõd Erinevad rütmid</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguuri ja pausid:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust</p>	<p>Praktilisetöö «Rütmipüraamiid: noodi-ja pausivältus» Praktilised ülesandedkoos mängi ja lauluga Nooditest ja rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p>	<p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust * I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika tegevused: kirjaoskus</p>
<p>Väljendusvahendid: Tämber või kõla</p>	<p>* kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahend: tämbrit * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: poogenkeelpillid ja näppekeelpillid; puhkpillid,</p>	<p>Loovtöö viktoriini vormis ja test</p>	

Väljendusvahendid: Tämber või kõla	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahend: tämbrit * mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: klahvpillid, löökpillid, Puhkpilli- ja keelpilliorkester; Sümfooniaorkester	Loovtöö viktoriini vormis ja test	
Väljendusvahendid: tempo.dünaamika, noodivältesed, laad, meetrium ja rütm, harmoonia, tämber, viis või meloodia.	* Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);	Loovtöö viktoriini vormis (kuulamine)	
Meloodia Helistik ja helilaad. Duur ja moll helilaad	* kasuta laulude õppimisel noodigramma teadmised: laulurepertuaarist tunevalt	Noodilugemine ja nooditundmine lauludes (uuritus ja esitus)	

Parallelsed tonaalsused. Viulivõtt. Meetruum ja rütm. Taktimõõt.			
Väljendusvahendid: meloodia. Bassivõtt Klaviatuur Noodi tähtnimetud ja silbinimetud bassivõttes	* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;	Praktilised ülesanded koos mängu ja lauluga	
Väljendusvahendid: Dünaamika Tempo Kiirus	* mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: dünaamika, tempo.	Oskussõnade kasutus (muusika kuulamine ja laulmine)	
Muusikagramma kordamine	* mõistab oskussõnade tähendust ja kordasid I ja II	Kokkuvõtlik hindamine	

laulu ja kuulamisega koos	kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;		
---------------------------	--	--	--

9. klass

1 tund nädalas

Õppesisu (teemad), õpitulemused, õppetegevus, hindamine, lõiming, õpikeskonna vajadus

Õppesisu	Õpetulemused	Õppetegevus	Hindamine	Lõiming	Märkused
<p>* <i>Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;</i></p> <p>* oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub</p>	<p>Laulmine, pillimäng, liikumine, omalooming, muusika kuulamine.</p>	<p>* Kõikide õpilaste võimalikult suur kaasamine muusikalistesse tegevustesse arvestades nende muusikalisi võimeid ja arengut.</p> <p>Vormid: individuaalne, paaris- ja</p>	<p>* Eesmärgiks on õpilaste muusikalise arengu toetamine ja loovuse arendamine muusikaliste tegevuste kaudu.</p>	<p>Eesti keel, kirjandus, matemaatika, loodusõpetus (7. kl), ühiskonnaõpetus (9.kl), inimeseõpetus (7.kl), bioloogia, geograafia, füüsika (8.-9. kl), tehnoloogiaõpetus, kunst,</p>	<p>Liikumist võimaldav ruum, Orffi instrumentaarium, naturaalklaver + tool, süntesaator, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatu</p>

<p>kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse; * kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes; * valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida.</p>		<p>rühmatöö, loovtöö, vestlus ja arutelu.</p>		<p>kehaline kasvatus, võõrkeeled, ajalugu, arvutiõpetus, käsitöö (rahvaste kultuuripärand, teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooni allikana</p>	<p>d pillid, astmetrepp, käemärkide tabel, rütmikaardid, rütmimängud, rändnoot, noodijoonestik uga tahvel, muusikainstrumentide ja rahvapillide pildid, heliloojate portreed, muusikakeskuses HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, internetiühendusega arvuti, noodistusprogramm</p>
<p>Laulmine * Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;</p>	<p>Õpilane: * laulab ühe- ja/või mitmehäälselt laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb</p>	<p>* Õpilaste muusikaliste võimete arvestamine ja arendamine individuaalsel ja</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;</p>	<p><u>Eesti keel</u>, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. <u>Vene keel</u>,</p>	<p>Naturaalklaver + tool, süntesaator, akustilised kitarrid,</p>

<p>* laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust; * oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaulu * rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (laulmisel).</p>	<p>laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; * laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; * väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); *on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või</p>	<p>rühmas laulmisel (ansamblid, koor); * laulude õppimine: noodi järgi astmenimedega, kuulmise ja noodi järgi astmenimedega, kuulmise järgi; * vestlus laulu sisust, heliloojast, teksti autorist.</p>	<p>* individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. *õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. <u>Kirjandus</u> Laulutekstide autorid. <u>Matemaatika</u> Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud. <u>Ühiskonnaõpetus</u> Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo). <u>Kehaline kasvatus</u> Loomulik kehahoid ja hingamine. <u>Bioloogia</u> Hingamine, häälehoid (k.a</p>	<p>trummikomplekt, noodijoonestikuga tahvel, rändnoot, astmetrepp; käemärkide tabel, rütmikaardid.</p>
---	---	--	---	---	--

	<p>kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>*kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida</p>			<p>häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.</p>	
* Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid).	<p>* Laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);</p> <p>* absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega ($g-G^2$);</p> <p>* duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;</p>	<p>* Relatiivne meetod – laulmine astmetrepi, käemärkide, rändnoodi, rütmistatud astmete ja noodi järgi, mudellaulud;</p> <p>* kajamäng, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.</p>	<p><u>Eesti ja vene keel</u> Silbitamine teksti rütmistamisel.</p> <p><u>Matemaatika</u> Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.</p>	
Pillimäng	Õpilane:	* Orffi pedagoogika –	Hindamisel arvestatakse:	<u>Matemaatika</u>	Orffi instrumentaari

<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (pillimängus).</p>	<p>*mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>* musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;</p> <p>*uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>*süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes</p>	<p>kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid ;</p> <p>* rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimus-vastus motiivid;</p> <p>* absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus;</p> <p>* süvendatult pilli õppinud õpilaste rakendamine musitseerimisel.</p>	<p>* teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus;</p> <p>* individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;</p> <p>*õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansambli või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.</p>	<p>Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.</p> <p><u>Tehnoloogiaõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Kehapillisaated, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika</p>	<p>um;</p> <p>akustilised kitarrid, trummikomplekt, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, rütmikaardid, rütmimängud.</p>
Muusikaline liikumine					

<p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid (liikumises).</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p> <p>* tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;</p> <p>* leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);</p> <p>* rakendab liikumises muusikateadmisi</p>	<p>* Orffi pedagoogika;</p> <p>* individuaalne, paaris- ja rühmatöö.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* <i>sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist</i> lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.</p>	<p><u>Kehaline kasvatus</u></p> <p>Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,</p> <p><u>Matemaatika</u></p> <p>Muusikapala vorm.</p>	<p>Liikumiseks sobiv ruum; muusikakeskuse s HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d.</p>
<p>Omalooming</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes</p>	<p>Õpilane:</p> <p>* loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi</p>	<p>* Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;</p> <p>* muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite</p>	<p><u>Ühiskonnaõpetus (9. kl)</u></p> <p>Inimõigused/autorikaal, ettevõtlikkus ja konkurents, moraal, eetika.</p>	<p>Orffi instrumentarium, naturaalklaver, süntesaator, akustilised kitarrid,</p>

tegevustes oma loomingulisi ideid (omaloomingus).	<p>improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;</p> <p>* katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;</p> <p>* loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);</p> <p>* analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;</p> <p>* rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.</p> <p>* loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>* kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);</p>	<p>rütmilis-meloodilised improvisatsioonid ;</p> <p>* rondo- ja variatsioonivorm;</p> <p>* lihtsamate pillide valmistamine;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik;</p> <p>* infotehnoloogia – noodistusprogramm(id).</p>	kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.	<p><u>Eesti ja vene keel</u> Tekstide loomine.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordineerimine, õiged mänguvõtted.</p> <p><u>Matemaatika</u> Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.</p> <p><u>Tööõpetus</u> Lihtsate pillide valmistamine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	trummikomplekt, plokkflöödid/6-keelsed väikekanded, omavalmistatud pillid, astmetrepp, rütmikaardid, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel.
---	--	---	--	--	--

	<p>* väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;</p> <p>*loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.</p>				
<p>Музыка kuulamine ja muusikalugu</p> <p>* Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>* väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;</p> <p>Ценит музыку хорошего уровня в живом исполнении и в записи;</p>	<p>Õpilane:</p> <p>*uurib kodukohta ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;</p> <p>* võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <p>* võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma</p>	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö;</p> <p>* vestlus, arutelu, analüüs;</p> <p>* orffi pedagoogika – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine jne.;</p> <p>* kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne;</p> <p>* infotehnoloogia – power-point</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <p>* arutus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne);</p> <p>* 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;</p> <p>* hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p>	<p><u>Eesti ja vene keel</u></p> <p>Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.</p> <p><u>Kirjandus</u></p> <p>Teose autor, teksti analüüs.</p> <p><u>Kunst</u></p> <p>Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.</p>	<p>ja orkestrite pildid</p> <p>Muusikakeskuse HIFI, DVD-mängija, CD-d, DVD-d, VHS-id, internetiühendusega arvuti, heliloojate portreed, rahvapillide pildid, muusikainstrumentide.</p>

<p>*teab autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi;</p> <p>* rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p> <p>* leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning <i>toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.</i></p>	<p>eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;</p> <p>* analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <p>*uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;</p> <p>*rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;</p> <p>*rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;</p> <p>* teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid</p>	<p>presentatsioon jne.</p>	<p>* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;</p> <p>* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p> <p>* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;</p> <p>* oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.</p>	<p><u>Matemaatika</u> Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.</p> <p><u>Ajalugu</u> Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.</p> <p><u>Ühiskonnaõpetus</u> Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik.</p> <p><u>Füüsika</u> Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.</p> <p><u>Bioloogia</u></p>	
--	---	----------------------------	---	--	--

	<p>elukutseid ning õppimisvõimalusi;</p> <p>* seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;</p> <p>*järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.</p> <p>* eristab kõla ja kuju järgi: keelpillid: poogenpillid viiul, vioola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; puhkpillid: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; löökpillid: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; klahvpillid: klaver, klavessiin, orel, akordion;</p>			<p>Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.</p> <p><u>Geograafia</u> Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.</p>	
--	---	--	--	--	--

	<p>elektrofonid: süntesaator, elektriklaver; *eristab kõla järgi pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); * eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat – сценическую музыку (ooperi, opereti, muusikali ja balleti). * tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.</p>				
<p>Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara</p> <p>* Rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;</p>	<p>* Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> <p>* noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:</p> 	<p>* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * kirjalik töö – töövihik jne.</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus; * I, II ja III kooliastme oskussõnade</p>	<p><u>Eesti ja vene keel</u> Õigekiri, sh muusikaline.</p> <p><u>Matemaatika</u> Noodivältused, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.</p> <p><u>Tööõpetus</u></p>	<p>Naturaalklaver , internetiühend usega arvuti, noodistusprogramm, astmetrepp, rändnoot, noodijoonestikuga tahvel, rütmikaardid, rütmimängud,</p>

	<p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;</p> <p>* mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);</p> <p>* teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* + kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:</p> <p>a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester,</p>		<p>rakendamist muusika kuulamisel.</p>	<p>Rütmi- ja meloodiakaardid.</p> <p><u>Kehaline kasvatus</u> Rahvatants, ladina ja standardtants.</p> <p><u>Kunst</u> Kõlavärv.</p> <p><u>Võõrkeel</u> Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.</p> <p><u>Arvutiõpetus</u> Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.</p>	
--	--	--	--	---	--

	partituur, muusikainstrumentide nimetused; b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel; c) rondo, variatsioon, d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.				
Õppekäigud <i>* Huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles</i>	* Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; * kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.	* Individuaalne, paaris- ja rühmatöö; * vestlus, arutelu, analüüs või muud loovad väljundid – visuaalne kunst, dramatiseering, liikumine; * kirjalik töö – töövihik, essee, analüüs, uurimus, retsensioon, referaat, plakat jne.	Hindamisel arvestatakse: * oma arvamuse põhjendamist; * originaalsust; * väljendusoskust; * muusika oskussõnade kasutamist; * tööpanust.	<u>Eesti ja vene keel</u> Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline. <u>Kunst</u> Visuaalse muusikaelamuse kujutamine, plakat jne. <u>Kehaline kasvatus</u> Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus. <u>Matemaatika</u> Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.	Kontserdid, muusikalavastused, muusikakoolid, raamatukogud, virtuaalsed õppekäigud, õuesõpe.

				<u>Arvutiõpetus</u> Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.	
--	--	--	--	---	--

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu;

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Teadmised: muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu.

Õpilane:

- oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- seostab muusikapala selle autoritega.

Hinne	Kirjeldus
A-B	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt , analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult , kasutades muusika oskussõnavara.
C-D	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.
E-F	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.
K	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt , analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.
L	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Teadmised: muusikalise terminologia (helivältused, rütmifiguurid, helistikud, oskussõnad jm)

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulatud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara

➤ kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Tähestikuline hindamine	% maksimaalsest võimalikust punktide arvust	Kirjalike kontrolltöö, testide, kodune ülesannete täitmine, referaatide täitmine
«A»	96-100	Valdab suurepäraselt õppematerjali, suudab seda praktiliselt kasutada, mis vastab täielikult õppekava nõudmistele.
«B»	90-95	Väga hea materjali valdamine, vastab täielikult õppekavale, kuid praktiliseks õppetööks on vaja täiendav tööd.
«C»	83-89	Õppematerjali hea valdamine, vastab üldiselt õppekava nõudmistele, kuid leiduvad väikesed vead; kui õpilane pingutab rohkem, saavutab paremaid tulemusi.
«D»	75-82	Õpitud materjali hea valdamine, kuid ebapiisavas mahus, vajalik on suvaõpe.
«E»	63-74	Rahuldav tulemus, vastab õppekava nõudmistele, kuid leiduvad puudused ja vead; heade tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö.
«F»	50-62	Rahuldav tulemus, leidub hulk puudujääke ja vigu, ei vasta piisavalt õppekava nõudmistele; paremate tulemuste saavutamiseks on vajalik täiendav õppetöö ja individuaalne töö.
«K»	20-49	Puudulik tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused vastavad osaliselt õppekava poolt esitatud nõudmistele; leidub olulisi puuduseid ja vigu.
«L»	0-19	Nõrk tulemus, saab õpilane, kelle teadmised ja oskused ei vasta õppekava poolt esitatud nõudmistele ja ei ole kõrvaldatavad ilma täiendava tööta.

Praktilised oskused: pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine.

Õpilane

- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6- keelset väikekannelt;
- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi;
- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Praktilised oskused: laulmine

Õpilane

- laulab ühe- või mitmehäälses rühmas, olenevalt hääle omapärasest;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Hinne	Märksõnad	Muusikaliselt võimekas õpilane	Muusikaliselt vähem võimekas õpilane
A	Suurepärase 96-100%	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
B	Väga hea 90-95%		

C	Tubli 83-89%	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga . Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
D	Hea 75-82%		
E	Keskpärane 63-74%	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
F	Rahuldav 50-62%		
K	Puudulik 20-49%	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Nõrk 0-19%	Õpilane ei tule laulu esitamise toime.	

Praktilised oskused: loominguliste ideede väljendus.

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerimisel.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes;
- huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles.

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Muusika

9. klass

<p>Laulmine</p>	<p>* Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;</p> <p>1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;</p> <p>2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;</p> <p>3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal);</p>	<p>Laulu esitamine kooris/ansamblis või solos</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; * aktiivset osavõttu ühislaulmisest; * helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist.
------------------------	--	---	---

	<p>4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;</p> <p>5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu. Omalooming</p> <p>Muusika esitamise koosseised Ansambel Orkester</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ansambli ja orkestri mõistet; • nimetab ansambli põhitunnused; • nimetab põhitunnuseid, mille järgi ansambli liigitatakse; • nimetab ansambli tüüpe; • nimetab orkestri põhitunnused; • nimetab erinevaid orkestriliike; • võrdleb 18.,19.,20. sajandi orkestrit, • eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; • arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult. 	<p>Iseisevtöö ja muusikaline seminaar</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist; * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi, * sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;
Hääl	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab hääle ülesehitusest ja kuidas tekib hääl; 		

Itaalia muusika	<ul style="list-style-type: none">• teab mis on häälemurre ja millal see algab;• nimetab hääleliigid;• teab missugusee hääle haigused on olemas ja kuidas neid ravida• eritab kuulmise järgi hääle liigi;• teab mida on vokaalmuusika ja missugused žanrid kuuluvad vokaalmuusika hulka;• nimetab hääleorganeid;• teab millest sõltub hääle kõrgus;• teab, missugused välismõjud kahjustavad hääleorganeid ja kuidas neist saaksid hoiduda. <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• on tutvunud Itaalia rahvamuusikaga;• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;• nimetab rahvalaulu tüüpe;• nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi;• oskab nimetada Itaalia rahva tantsud;• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma	Iseseisev töö-terminoloogia, muusikaline seminaar	<p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne)</p> <p>Hindamisel arvestatakse: * arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne); * 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist; * hääleliikide eristamist kuuldeliselt;</p>
-----------------	--	---	---

Muusikateater Oper Operett Ballett Muusikal	<p>arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;</p> <ul style="list-style-type: none">• nimetab väljapaistvamad inimest;• nimetab tähtsamaid heliloojad;• räägib Antonio Vivaldist, mis iseloomustab teda muusikat, analüüsib katkendeid teosest "Aastaajad";• nimetabja iseloomustab žanreid mis tekkisid Itaalias;• seletab miks peetakse muusikat üheks Itaalia kultuuritähiseks;• nimetad millised on olulisemad laululiigid Itaalia rahvamuusikas;• kuulab ja eseloomustab Napoli laulu kasutades muusikalist sõnavara;• nimetad pille mida kasutatakse Itaalia rahvamuusikas;• analüüsib missugune on Itaalia panus Euroopa kunstmuusikass <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• seletab mõisted „muusikateater“;• seletab mõisted oper/operett/ballett/muusikal;• teab millal ja kus iga žanr tekkis;	iseseisevtöö, ettekanne, muusikaline seminaar	<ul style="list-style-type: none">* vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;* pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,* sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;* oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.* oskust võrrelda erinevate rahvaste ja professionaalse muusikat* ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist
---	--	---	---

<p>Prantsuse muusika</p>	<ul style="list-style-type: none">• räägib kes tegevad ooperi/operetti/ballete/muusikalilavastuse valmimisel;• kirjeldab klassikalise ooperi liigendust;• nimetab oskusi ja teadmisi mida vajab helilooja ooperi/operetti, balletti, muusikali kirjutamiseks;• nimetab tuntumaid heliloojaid ja nende teosed;• kuulab ja analüüsib teoseid kasutades muusika sõnavara• täidab muusikalise seminaari; <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• on tutvunud Prantsuse rahvamuusikaga;• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;• nimetab rahvalaulu tüüpe;• nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi;• oskab nimetada Prantsuse rahva tantsud;• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;• nimetab väljapaistvamad inimest;• nimetab tähtsamaid heliloojaid;	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine) ja test eesti terminoloogia kasutamisega</p>	
--------------------------	---	--	--

<p>Aafrika muusika</p>	<ul style="list-style-type: none">• nimetab žanre mis tekkisid Prantsusmaal ;• nimetab missugune on prantsuse tuntuim lauluvorm ja kes on selle nimekaimad esitajad;• analüüsib missugune on Prantsuse muusikakultuuri osatähtsus Euroopa ja maailma kunstmuusika ajaloos. <ul style="list-style-type: none">• on tutvunud Aafrika rahvamuusikaga;• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;• nimetab Aafrika laulutüübid;• nimetab Aafrika pillid ja eristab neid kuulmise järgi;• oskab nimetada Aafrika rahva tantsud;• nimetab milline on tähtsus muusikal ja tantsuk Aafrika rahvaste elus;• teab milline muusika väljendusvahend seostub esimesena Aafrika muusikakultuuriga;• teab mis on polürütmia ja kuidas see väljendub Aafrika rahvaste muusikas ja tantsus;	<p>Loovtöö viktoriini vormis (kulamine) ja testi eesti terminoloogia kasutamisega</p>	
------------------------	--	---	--

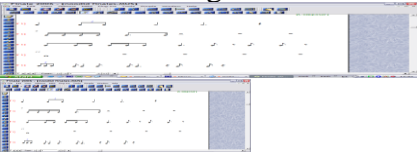
<p>Jazz New Orleansi Dixieland Chicago jazz Sving Bebop Cool jazz Hard bop Free jazz Jazz rock Jazz 20.saj lõpul ja tänapäeval Jazz muusika Eestis</p>	<ul style="list-style-type: none">• iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;• eristab pop-, rokk-, džäss ja lavamuusikat;• eristab kõla ja kuju järgi keel puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;• teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);• arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;• tunneb autoriõigusi (sh internetis);• seletab mõitsed „jazz“;• teab missuguste muusikastiilide nsegunemisel tellis jazz;	<p>iseseisevtöö. muusikaline seminaar, ettekanne</p>	
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none">• teab missuguste iseloomulike tunnuste järgi saab ära tunda jazz-muusika;• iseloomustab jazz i rütmikat, meloodiat, harmooniat;• kirjeldab traditsioonilise jazzbändi koosseisu;• teab missugused Ameerika linnad on olnud tähtsaimad jazz-muusika keskused;• nimetab jazz-muusika stiilid, mis tekkis 20. sajandil ja 21. sajandil;• nimetab jazz-muusika stiilid, mille tekkitamisele mõjus Miles Davis;• nimetab jaz-muusika stiilid, mille tekkitamisele mõjus Louis Armstrong;• teab, mis mõjutas jazz'i levikut Eestis;• teab, missugune roll oli Uno Naissool eesti jazz'i kujundamisel;• teab toimuvates jazz festivalides nii eestis kui ka Välismaal.		
--	---	--	--

Filmimuusika	Õpilane : <ul style="list-style-type: none">• seletab mõisted „filmimuusika“;• teab, millise meeleolu filmi tunnusmuusika loob;• nimetab muusikainstrumente, mida kasutatakse tunnusmuusikas ;• seletab mõisted : kõne, taustaheli, heliefekt, helirežisöör, helioperaator, helindamisprotsess, muusikaline kujundamine.		

<p>Muusikaline kirjaoskus Rütm, rütmifiguurid, meetrum, helivältus, taktimõõt, paus. Meloodia, helilaad, moll, dur, toonika, bemoll, bekaar, diees. Paralleelsed helistikud. Dünaamika: piano, forte, diminuendo, crescendo.</p> <p>Absoluutne helikõrgus Klaviatuur Viili- ja bassi võtmed Oktaav</p>	<p>* Mõistab helivälvuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:</p> <p>* mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust, dünaamika märke ning arvestab neid musitseerides; * mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides; * kasutab laulude õppimisel absoluutseid helikõrgusi.</p> <p>* kasutab laulude õppimisel noodigramma teadmised: laulurepertuaarist tunevalt * teab bassi- ja viilivõtme tähendust ning rakendab seda</p>	<p>Praktilised ülesanded koos mängi ja lauluga Nooditest ja rütmikirjatustöö taktimõõdusse</p> <p>Praktilised ülesanded koos mängi ja lauluga Noodikiri noodivihikus</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: kirjalik töö – töövihik - ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist; muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, muusikalises liikumises, omaloomingus ja kuulamises, muusika oskussõnade kasutamist. * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust * I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika tegevused: kirjaoskus</p>
---	---	--	---

<p>Alteratsioonimärgud: bemoll, bekaar, diees</p> <p>Intervall</p> <p>Akord.</p> <p>Kolmkõla</p> <p>Septakord</p> <p>Aktsent, repriis, fermaat</p> <p>Muusikagramma kordamine</p> <p>laulu ja kuulamisega koos</p>	<p>musitseerides repertuaarist tulenevalt;</p> <p>* kasutab laulude õppimisel absoluutseid helikõrgusi.</p> <p>* mõistab klaviatuurihelistike tähendust ning kasutab nendest musitseerides;</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: intervall, akord, kolmkõla, septakord, aktsent, repriis, fermaat.</p> <p>* mõistab oskussõnade tähendust ja kordasid I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;</p>	<p>Kokkuvõtlik hindamine</p>	
---	--	------------------------------	--

2.2. KUNST

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igaühele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne).

Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsest käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

- 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
- 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
- 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
- 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
- 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

II kooliaste

Õpilane:

- 1) tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- 2) teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- 3) kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- 4) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
- 5) analüüsib oma teost ja tööd;
- 6) arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

III kooliaste

Õpilane:

- 1) analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeme ja sümboleid;
- 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
- 3) rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
- 4) katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
- 5) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 6) analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

2.2.3. Õpitulemused

I kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires;
- 2) nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid);
- 3) leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;
- 4) teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- 5) uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;
- 6) teab, kes on autor;
- 7) ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

- 1) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;
- 2) lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklikke seoseid (See oleks justkui.... See meenutab mulle....);
- 2) kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?

II kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
- 2) kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- 3) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
- 4) mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- 5) märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
- 6) märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
- 7) rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- 1) lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- 2) kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

Õpilane:

- 1) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
- 2) teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
- 2) selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
- 3) annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

III kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;
- 3) leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt;
- 4) kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- 5) käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;
- 6) teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer;
- 7) mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;
- 8) teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- 1) oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist;
- 2) märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid;
- 3) rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

Loomine

Õpilane:

- 1) loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades;
- 2) valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 3) oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara;
- 2) leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale;
- 3) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;
- 4) selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid;
- 5) kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.

2.2.4. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus I kooliastmes

1.klass

2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kunsti õpetusega taotletakse, et esimese klassi õpilane:

- 1) teab ja arendaks oma loomepotsentsiaali, õpiks kunsti väljendavaid vahendeid ära tundma ja oskaks erinevaid kunstitooteid luua, kasutades loominguliselt teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutaks erinevaid mõtlemis- ja tegevusvahendeid nii loomingus, kui ka igapäevaelus.
- 3) märkaks esteetiliste ja eetiliste ainevaldkonna aspekte;
- 4) õpiks mineviku kunstipärandit mõistma ja hindama;
- 5) seostab omavahel raamatuillustratsioone ja teksti sisu;
- 6) selgitab endale tuttavas keskkonnas (koolis ja klassis) kasutatavaid märke ja sümboleid ning nende tähendust;
- 7) nimetab, mida näeb pildil, ruumilises teoses, audiovisuaalses teoses;
- 8) nimetab, teoses nähtavaid värve, äratuntavaid esemeid, olendeid, kujundeid;
- 9) kasutab vahendeid ja materjale säästlikult ja ohutult;
- 10) korrastab enamasti oma töökoha;
- 11) näitab teoselt autori nime;
- 12) kirjutab oma tööle nime;
- 13) küsib jäädvustatavalt luba enne filmimist või pildistamist.

Õppesisu ja õpitulemused

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)	Hindamine
<p>Visuaalse kompositsiooni baaselemendid 14 tundi (värv, kompositsioon, perspektiiv).</p>	<p>1) valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) märkama pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 3) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.</p>	<p>Esemete, olendite, sündmuste kujutis. Oma töö ja klassikaaslaste töö kirjeldamine</p>	<p>Joonistus</p>	<p>L1, L4, L5 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine</p>	<p>1. Pakutakse õpilastele motiveeritud tagasisidet. 2. Hinnatakse õpilaste individuaalsust. 3. Hindamisel arvestatakse ülesande täitmiseks loomingulist lähenemisviisi (originaalsus), töökäiku (oskus kasutada materjale ja kunstilisi vahendeid, saadud teadmiste kasutamine praktilal, turvalisuse ja hügieeni nõudmise pidamine, iseseisvus, oskus töötada koos) ja saavutatud tulemusi (planeeritud realiseerimine,</p>

Kujutis ja kuju 30 tundi Inimeste, esemete ning loodusobjektide iseloomulikud tunnused (kujutisel kõige olulisema rõhutamine)	1) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 2) leidma kujutusliku kõige iseloomulikke jooni, valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks.	Esemete, olendite, sündmuste kujutis. Oma töö ja klassikaaslaste töö kirjeldamine	Joonistus Inimese kujutis: portree. Elava looduse kujutis: loomad, linnud, putukad. Elatu looduse kujutis: kivid, vesi jms.	L1, L4 L5 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine	kvaliteet, õigeaegne töö täitmine) 1.klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, mille puudub numbriline ekvivalent-sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuste kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.
Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid 11 tundi Tehnikad ja materjalid (näiteks, joonistamine, maalikunst, kollaaž, pildistamine, vool jne)	1) kasutama piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid; 2) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.	Esemete, olendite, sündmuste kujutis. Oma töö ja klassikaaslaste töö kirjeldamine	Skulptuur Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Kunstmaterjalid est konstrueerimine. Joonistamine	L1, L2, L3, L5, L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd - iseseisev töö - individuaalne töö - ürituste ja näituste korraldamine	
Pildilised jutustused	1) valima sobivat kujutise esitust kõige	Kunsteoste pildiseeriade ja	Joonistus	L1, L2, L3, L5, L7	

6 tundi (pilt, maalikunst, illustratsioon, koomiks, pildiseeria, animatsioon)	olulisema rõhutamiseks; 2) tajuma mängulise ja loomingu tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.	multifilmide kangelaiste joonistamine	Teoste illustreerimine	- Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd - iseseisev töö - individuaalne töö - ürituste ja näituste korraldamine	
Disain igapäevaelus 4 tundi (trükitud kirjastus, tarbevorm, ruum ja struktuur keskkonnas Kuju, ratsionaalsuse, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ja ökoloogiline tarbimine.	1) leidma kujutusliku kõige iseloomulikke jooni; 2) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks, märkama pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 3) tajuma mängulise ja loomingu tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.	Rütmilised harjutused ja mängud šrifti elementidega ning tähtedega (joonistatud, värvitud)	Rütmilised harjutused ja mängud šrifti elementidega ning tähtedega (joonistatud, värvitud)	L1, L4, L5 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine	

<p>Kunstikeskkond 5 tundi (teosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriis, ajaloolised kunstilud tehnikad ja materjalid).</p> <p>Lähiümbruse loodus ja ehituskunst Reaalne ning virtuaalne kunstlik ja meedia keskkond.</p> <p>Kunstlike teoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ja mõju igapäevaelus</p>	<p>1) teadma kõige tähtsamaid kunstlike ja kultuurilisi objekte ümbruses; käima kunstimuuseumis ja näitustel; 2) arutlema kunsti üle, kasutades õpitud temaatilist sõnavara 3) kirjeldama visuaalse kultuuri näiteid; toime tulema nii reaalses elus, kui ka virtuaalses kultuurses õpikeskkonnas; 4) mõistma võimalusi, ohtusid</p>	<p>Kunstlike teoste vaatlemine. Vestlus kunstist</p>	<p>Lihtsate jutustuste kunstlikest objektidest koostamine</p>	<p>L1, L2, L3, L5, L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd - iseseisev töö - individuaalne töö - ürituste ja näituste korraldamine</p>	
---	--	--	---	--	--

2. klass

Õpetusega taotletakse, et teise klassi õpilane:

- 1) võrdleb märke (liiklusmärgid, logod, embleemid, sümbolid jms) omavahel ja seostab märgi vorme, värve, kujutatut märgi tähendusega.
- 2) tunneb ära tasapinnalised ja ruumilised teosed.
- 3) nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike (kooli õppekavas õpitulemuste tasandil konkreetsetes klassis tuleks nimetada tehnikad ja kunstiliigid, mida klassis õpetatakse).
- 4) leiab teoses soojasid ja külmasid toone ning heledamat ning tumedamat tonaalsust.
- 5) teab mis on joon ja pind ning iseloomustab erinevaid jooni vastavalt omandatud sõnavarale.
- 6) kirjeldab teoses suurusuhteid ja objektide paiknemist (ees, taga, üleval, all jne) ning kolmemõõtmelise teose puhul vormi üldisemalt (ümar, kandiline, lapik, püstine jne).
- 7) nimetab teoses nähtud kujundeid ja objekte, mis meenutavad tuttavaid kujundeid (ring, ruut, ristkülik jne).
- 8) toob näite tegevusest, kuidas ta asjakohaselt ja säästlikult kunstitarbeid kasutab.
- 9) korrastab oma töökoha.
- 10) eristab lihtsamate näidete põhjal tehislikke ja looduslikke materjale (*näiteks puit ja plastik*).
- 11) kirjeldab ühel otstarbel kasutatavate esemete peamisi tunnuseid (*näiteks vorm, suurus, raskus, värv*) ja arvab, mis materjalist ese tehtud on.
- 12) kirjutab oma näitusetööle nimesildi koos töö pealkirja ja muu õpitud infoga.
- 13) leiab (virtuaal)näitusel muuseumis, galeriis või koolis teose autori, pealkirja ja näituse pealkirja

Õppesisu ja õpitulemused

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
<p>Visuaalse kompositsiooni baaselemendid 6 tundi (värv, kompositsioon, perspektiiv).</p>	<p>1) valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) märkama pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 3) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 4) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi.</p>	<p>Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.</p>	<p>Joonistus</p> <p>Esemete kujutus vastastikku suhtes</p>	<p>L1, L3, L4 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine</p>
<p>Kujutis ja kuju 15 tundi</p> <p>Inimeste, esemete ning loodusobjektide iseloomulikud tunnused (kujutisel</p>	<p>1) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 2) kirjeldama oma ja klassikaaslaste töid, hindama erinevaid lahendusi;</p>	<p>Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma</p>	<p>Joonistus</p> <p>Inimese kuju: portree. Elava looduse kujutis: loomad, linnud, putukad.</p>	<p>L1, L4 L5 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine</p>

kõige olulisema rõhutamine).	3) leidma kujutusliku kõige iseloomulikke jooni, valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks.	klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.	Elatu looduse kujutis: kivid, vesi jms.	
Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid 5 tundi Tehnikad ja materjalid (näiteks, joonistamine, maalikunst, kollaaž, pildistamine, vool jne).	1) kasutama piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid; 2) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 3) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi.	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.	Kollaaž Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Kunstlike materjalidest konstrueerimine. Joonistamine	L1, L2, L3, L5, L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd - iseseisev töö - individuaalne töö - ürituste ja näituste korraldamine
Pildilised jutustused 6 tundi (pilt, maalikunst, illustration, koomiks, pildiseeria, animatsioon).	1) valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) seostama kuju otstarbekusega ning hindama ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisid, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine.	Joonistus Teoste illustreerimine	L1, L2, L3, L5, L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd - iseseisev töö - individuaalne töö

	klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi; 4) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.	Erinevate kunstlikkude tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.		- ürituste ja näituste korraldamine
Igapäevaelu disain 3 tundi (trükitud kirjastus, tarbevorm, ruum ja struktuur keskkonnas Kuju, ratsionaalsuse, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ja ökoloogiline tarbimine.	1) leidma kujutusliku kõige iseloomulikke jooni, valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) seostama kuju otstarbekusega ning hindama ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi; 4) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid.	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslasi kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlikkude tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.	Joonistus Kooliplaani ning oma nime kasutades disaini trükis kujundamine. Reklaami, afiši loomine	L1, L4 L5 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine
Kunstikeskkond 3 tundi (teosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriis, ajaloolised	1) Teadma kõige tähtsamaid kunstlikke ja kultuurilisi objekte ümbruses; käima kunstiuuseumis ja näitustel; arutlema kunsti üle, kasutades õpitud temaatilist sõnavara;	Erinevate kunstlikkude tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine	Rühmatöö	L1, L2, L3, L5, L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod (õpetava materjali suulisel väljendamisel) - praktilised tööd

<p>kunstilud tehnikad ja materjalid).</p> <p>Lähiümbruse loodus ja ehituskunst</p> <p>Reaalne ning virtuaalne kunstlik ja meedia keskkond.</p> <p>Kunstlikkude teoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ja mõju igapäevaelus</p>	<p>2) kirjeldama visuaalse kultuuri näiteid; toime tulema nii reaalses elus, kui ka virtuaalses kultuurses õpikeskkonnas; mõistma võimalusi, ohtusid.</p>	<p>Kunstlike teoste vaatlemine. Vestlus kunstist.</p>		<p>- iseseisev töö</p> <p>- individuaalne töö</p> <p>- ürituste ja näituste korraldamine</p>
---	---	---	--	--

Hindamine

1. Pakutakse õpilastele motiveeritud tagasisidet.
2. Hinnatakse õpilaste individuaalsust.
3. Hindamisel arvestatakse ülesande täitmiseks loominguist lähenemisviisi (originaalsus), töökäiku (oskus kasutada materjale ja kunstilisi vahendeid, saadud teadmiste kasutamine praktiliselt, turvalisuse ja hügieeni nõudmise pidamine, iseseisvus, oskus töötada koos) ja saavutatud tulemusi (planeeritud realiseerimine, kvaliteet, õigeaegne töö täitmine).

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
<p>Visuaalse kompositsiooni baaselemendid</p>	<p>Teab:</p> <p>1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal;</p>	<p>Joonistus</p>	<p>Hindamismudel</p>

<p>(värv, kompositsioon, perspektiiv).</p>	<p>2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) märgata pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju.</p>	<p>Esemete kujutus vastastikku suhtes</p>	
<p>Kujutis ja kuju Inimeste, esemete ning loodusobjektide iseloomulikud tunnused (kujutisel kõige olulisema rõhutamine).</p>	<p>Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) leida kujutatava kõige iseloomulikke jooni, valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks, märgata pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 2) tegutseda iseseisvalt ning teha koostööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hinnata erinevaid lahendusi.</p>	<p>Joonistus</p> <p>Inimese kujutis: portree. Elava looduse kujutis: loomad, linnud, putukad. Elatu looduse kujutis: kivid, vesi jms</p>	<p>Hindamismudel</p>
<p>Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid</p> <p>Tehnikad ja materjalid (näiteks, joonistamine, maalikunst, kollaaž, pildistamine, vool jne).</p>	<p>teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) kasutada piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid; 2) tegutseda iseseisvalt ning teha kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hinnata erinevaid lahendusi.</p>	<p>Kollaaž</p> <p>Voolimine savist või muust pehmest materjalist. Kunstlike materjalidest konstrueerimine.</p>	<p>Hindamismudel</p>

<p>Pildilised jutustused (pilt, maalikunst, illustration, koomiks, pildiseeria, animatsioon).</p>	<p>Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) seostada kuju otstarbekusega ning hinnata ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe.</p>	<p>Joonistus</p> <p>Teoste illustreerimine</p>	<p>Hindamismudel</p>
<p>Igapäevaelu disain (trükitud kirjastus, tarbevorm, ruum ja struktuur keskkonnas Kuju, ratsionaalsuse, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ja ökoloogiline tarbimine.</p>	<p>Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks, märgata pildi värvide ja kompositsiooni koostõju; 2) seostada kuju otstarbekusega ning hinnata ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) kasutada erinevaid võtteid ja joonistamise tehnikaid.</p>	<p>Joonis</p> <p>Rütmilised harjutused ja mängud šrifti elementidega ning tähtedega (joonistatud, värvitud)</p>	<p>Hindamismudel</p>

3.klass

1,5 tundi nädalas, kokku 52,5 tundi

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- 1) selgitab popkultuurist tuttavate tegelaste (koomiksid, filmist, animafilmist, arvutimängust, reklaamidest, mänguasjade) visuaalset isikupära ja karakterit.
- 2) leiab lihtsamatelt joonistelt ja skeemidelt (sh toote etiketid, pakendid, dokumendid, kunstiraamatute reproduktsioonid) olulise ja vajaliku info.
- 3) nimetab õpitud tehnikaid ja kunstiliike (kooli õppekavas nimetada tehnikad ja kunstiliigid, mida klassis õpetatakse)
- 4) nimetab lihtsamaid ruumi ja liikumise mulje loomise viise kahemõõtmelises teoses (nt kattumine, teravus, suurus, liikuvad poosid, liikumise faasid, kiirusjooned).
- 5) nimetab põhivärve ja oskab segada teisi värve.
- 6) kirjeldab tarbeeseme vormi, faktuuri ja otstarbe seoseid ja kooskõla.
- 7) kirjeldab skulptuuri ja/või maakunsti teose suurust, mõõtmeid, värvi, ruumi selle ümber, vaadeldavust erinevatest külgedest, suurussuhteid ja materjali lihtsal viisil omandatud sõnavara piires.
- 8) mõistab kunstivahendite säästmise ja raiskamise tagajärgi.
- 9) kirjeldab kunstivahendite (*näiteks paber, värv, sav*) kasutamise erinevaid võimalusi ja viise.
- 10) üldistab õpetaja abiga lihtsamal moel, millised on tavapäraselt ühe ja sama otstarbega esemed (vorm, materjal). Õpilane oskab anda sellele ka lihtsama selgituse.
- 11) ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju

Õppesisu ja õpitulemused

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, meetodika)
<p>Visuaalse kompositsiooni baaselemendid 10 tundi (joon, värv, kuju, maht, rütm).</p>	<p>1) märkama pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 2) seostama kuju otstarbekusega ning hindama ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 4) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi.</p>	<p>Elava ja elatu looduse esemete, inimese, kunstlike esemete, sündmuste kujutis joonte ja inimkuju kaudu oma stiilis. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Tutvumine põhiliste geomeetriliste kujudega seostes igapäeva asjadega (ühe liikumisega kujundite ehitamine ruumis voolul ja konstrueerimine lameduses joonistamisel. Meeleolu väljendamine värvide kaudu.</p>	<p>Joonistus</p>	<p>L1, L3 L4 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine. Muuseumide ja kunstlike näituste külastamine, kunstlike teoste vaatamine ja arutlustest osavõtt</p>
<p>Kujutis ja kuju 18 tundi Inimeste, esemete ning loodusobjektide iseloomulikud tunnused</p>	<p>1) tajuma mängulise ja loomingulise tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 2) leidma kujutusliku kõige iseloomulikke jooni, valima</p>	<p>Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine</p>	<p>Joonistus Inimeste, esemete ning looduse objektide kujutamine</p>	<p>L1, L2, L4, L6 L8 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, individuaalne töö, ürituste ja näituste korraldamine</p>

(kujutisel kõige olulisema rõhutamine).	sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 3) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi.	Inimese kujutis: portree, otsevaates ja liikuva inimese profiil täises kasvus. Elava looduse kujutis (loomad, linnud jt loomulikus asendis ja liikluses), elatu looduse kujutis: kivid, vesi jms., kunstilise esemete kujutis (hooned, transpordivahendid jt).		
Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid 8 tundi joonistamine, maalikunst, trükk, kollaž, pildistamine, vormimine jne).	1) kasutama piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid; 2) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi; 3) kirjeldama visuaalse kultuuri näiteid; toime tulema nii reaalses elus, kui ka virtuaalses kultuurses õpikeskkonnas; mõistma võimalusi, ohtusid.	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguks kasutamine. Erinevate tekstuuride loomine. Looduslikest ja kunstlikest materjalidest konstrueerimine.	Joonistus	L1, L2L3 L4 L5 L7 - Illustratsiooni ja demonstratsiooni meetod - praktilised tööd - ekskursioon - selgitus, vestlus - rühma või individuaalne töö - ürituste ja näituste korraldamine
Pildilised jutustused 7 tundi (pilt, maalikunst, illustration, koomiks,	1) tajuma mängulise ja loominguks tegevuse rõõmu kunstis ning katsetama julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendeid; 2) tegutsema iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine.	Joonistus Raamatu kujundamine, kunstiteoste illustreerimine	L1, L2L3 L4 L6 L8 - Selgitus, - vestlus, -demonstreerimine, iseseisev töö, - individuaalne töö, - videomaterjalid, presentatsioonid

pildiseeria, animatsioon).	oma klassikaaslaste huvisid, hindama erinevaid lahendusi; 3) valima sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 4) seostama kuju otstarbekusega.	Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine.		-praktilised tööd - rühmatöö - individuaalne töö
Igapäevaelu disain 4 tundi (trükitud kirjastus, tarbevorm, ruum ja struktuur keskkonnas Kujude, otstarbekuse, materjali ja tehnoloogia seosed ning nendega arvestamine kujundamisel. Ohutu ja ökoloogiline tarbimine.	1) Teadma kõige tähtsamaid kunstlike ja kultuurilisi objekte ümbruses; käima kunstimuuseumis ja näitustel; arutlema kunsti üle, kasutades õpitud temaatilist sõnavara 2) seostama kuju otstarbekusega ning hindama ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisid, kasutamise ja loomingulise printsiipi.	Esemete, olendite, sündmuste kujundamine oma stiilis enda jaoks tähtsamates töödes, visuaalne lugude jutustus. Oma tööde esitlus koos selgitustega, oma klassikaaslaste kuulamine ning nende tööde vaatamine. Erinevate kunstlike tehnikate ja võtmete õppimine, nende katsetamine ja loominguline kasutamine. Kodulinna/alevi, korteri/maja, toa/suvila, aia/pargi kujundamine.	Joonistus Dekoratsiooni konstrueerimine lauateatri jaoks, afišside ja reklaami loomine, vitriinide vormistamine, kunstlike materjalidest konstrueerimine	L1, L2, L4 L5 L6 Selgitus, vestlus, demonstreerimine, iseseisev töö, videomaterjalid, presentatsioonid, praktilised tööd, ekskursioon, rühma ja individuaalne töö, ürituste ja näituste organiseerimine, mängud
Kunstikeskkonnad 5,5 tundi	1) käima kunstimuuseumis ja näitustel; arutlema kunsti üle,	Kunstlike teoste, ajalooliste kunstlike tehnikate ning materjalide kohalikes muuseumides ja	Rühmatöö	L1, L2, L3 L5 L6 L8 Vestlus, demonstreerimine, videomaterjalid,

(teosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriis, ajaloolised kunstlikud tehnikad ja materjalid). Lähiumbruse loodus ja ehituskunst Reaalne ning virtuaalne kunstlik ja meedia keskkond. Kunstiteoste, visuaalse kommunikatsiooni ja meedia roll ja mõju igapäevaelus.	kasutades õpitud temaatilist sõnavara; 2) seostama kuju otstarbekusega ning hindama ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) kirjeldama visuaalse kultuuri näiteid; toime tulema nii reaalses elus, kui ka virtuaalses kultuurses õpikeskkonnas; mõistma võimalusi, ohtusid.	kunstigaleriides õppimine. Vestlus, reproduktsioonide ja värviliste fotode vaatlemine. Kunsti teoste kirjeldamine lihtsamas vormis, oma eelistuste põhjendamine.	Kunstiteoste kirjeldamine lihtsamas vormis, oma eelistuste põhjendamine	presentatsioonid, ekskursioon, rühma ja individuaalne töö
---	--	--	---	---

Hindamine

1. Pakutakse õpilastele motiveeritud tagasisidet.
2. Hinnatakse õpilaste individuaalsust.
3. Hindamisel arvestatakse ülesande täitmiseks loominguist lähenemisviisi (originaalsus), töökäiku (oskus kasutada materjale ja kunstilisi vahendeid, saadud teadmiste kasutamine praktiliselt, turvalisuse ja hügieeni nõudmise pidamine, iseseisvus, oskus töötada koos) ja saavutatud tulemusi (planeeritud realiseerimine, kvaliteet, õigeaegne töö täitmine).

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (värv, kompositsioon, perspektiiv)	Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) märgata pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 3) seostada kuju otstarbekusega.	Joonistus Esemete kujutus vastastikku. Elava ja elatu looduse, inimese, kunstiesemete, sündmuste kujutamine joone ja silueti kaudu	Hindamismudel
Kujutise ja kuju Inimeste, esemete ning loodusobjektide iseloomulikud tunnused (kujutisel kõige olulisema rõhutamine)	Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) leida kujutatava kõige iseloomulikke jooni, valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks, märgata pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju; 2) tegutseda iseseisvalt ning teha kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hinnata erinevaid lahendusi.	Joonistus Inimeste, esemete ning looduse objektide kujutamine	Hindamismudel

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning – vahendid (joonistamine, maalikunst, trükk, kollaž, pildistamine, vool jne).	Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kunstide väljenduslikke vahendeid. Oskab: 1) kasutada piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid; 2) tegutseda iseseisvalt ning tegema kaastööd, arvestades oma klassikaaslaste huvisid, hinnata erinevaid lahendusi.	kunstlikkudest materjalidest konstrueerimine.	Hindamismudel
Pildilised jutustused (pilt, maalikunst, illustratsioon, koomiks, pildiseeria, animatsioon).	Teab: 1) kunstide väljenduslikke vahendeid; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks; 2) seostada kuju otstarbekusega ning hinnata ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisid, kasutamise ja loomingu printsiipe.	Raamatu kujundamine, kunstiteoste illustreerimine	Hindamismudel
Igapäevaelu disain (trükitud kirjastus, tarbevorm, ruum ja struktuur keskkonnas Kujude, otstarbekuse, materjali ja tehnoloogia	Teab: 1) turvalisusest ja korra vajalikkusest töökohal; 2) kõige tähtsamad kunstlikud ja kultuursed objektid ümbruses. Oskab: 1) valida sobivat kujutise esitust kõige olulisema rõhutamiseks, märgata pildi värvide ja kompositsiooni koosmõju;	Dekoratsiooni konstrueerimine lauateatri jaoks, afišside ja reklaami loomine, vitriinide vormistamine, kunstlikkudest materjalidest konstrueerimine	Hindamismudel

seosed ning nendega arvestamine kujundamisel. Ohutu ja ökoloogiline tarbimine.	2) seostada kuju otstarbekusega ning hinnata ümbritseva keskkonna arvestatavaid huvisi, kasutamise ja loomingu printsiipe; 3) kasutada piltide, skulptuuride ja maalikunsti erinevaid nippe ning tehnikaid.		
--	--	--	--

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli Eurogümnaasiumi õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja tähestikuliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Kooli tähestikuline hindamisemudel võimaldab õpilase töö hinnata detailselt ja informatiivselt, mille põhjal saab otsustada töö tulemuslikkuse ja edukuse üle, ning realiseerida kujundavat hindamist.

- A 96-100%
- B 90-95%
- C 83-89%
- D 75-82%
- E 63-74%
- F 50-62%
- K 20-49%
- L 0-19%

2.2.5. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

4.klass

1 tund nädalas, 35 õppetundi aastas

Õpitulemused:

Õpilane:

- 1) loeb lihtsamaid kaarte ja põhiplaan (maakaarti ja hoone (klassiruumi) plaani, sisekujunduse kavand) seostades kujutatut reaalse ruumiga.
- 2) viib kokku õpitud kunstniku ja tema teose.
- 3) teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule akvarell) lihtsamaid baaselemente (punkt, joon, pind, hele-tumedus, värv) ja kompositsiooni põhimõtteid (tasakaal, kattumine, teravus, suurus) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;
- 4) teab kolmemõõtmelise kujutamise lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurus, mõõtmed, värv ja materjal) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;
- 5) märkab ja kirjeldab õpetaja abiga tarbeeseme suurust, vormi ja materjali selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks.	kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab;	Visandamine ja kavandamine	joonistus	Matemaatika , liikluskorraldus
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted	rakendab erinevaid kunstitehnikaid; oskab luua planilisust töös	Individuaalne, Ruumiliste	Maastikumaal, ruumilise perspektiivi elementidega	Loodusained

		kompositsioonide valmistamine.		
Maali, joonistuse, skulptuuri tehnikad ning töövõtted	rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, video, digitaalgraafika, animatsioon jne); teab kujutava kunsti liike	Kunstitehnikate loov kasutamine Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine	Oma teose kavandamine ja valmistamine	
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul	leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid	Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine. Muuseumiskäik	Referaat, esitlus	Ajalugu IKT
Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis	Oskab kokku sobitada vormi, värvi ja materjali, mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet; peab silmas eesmärgipärasust, uuenduslikkust, esteetilisust ja ökoloogilisust	Kavandamine, paaristöö	Eseme vormistamine ja reklaamimine	Tehnoloogia
Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid	Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes	Muuseumide, kunstiürituste,	Muuseumi või näituse arvustus	Ajalugu,

	kultuurikeskkondades, mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust	nüüdiskunsti näituste külastamine.		Läbiv teema „Kultuurne identiteet“, „Väärtused ja kõlblus“
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.	märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas	Filmide, arvutimängude, koomiksite ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.	Uurimuslikud või rühma- ja individuaalsed loovtööd	Läbiv teema „Teabekeskond“ ajalugu
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.	1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab; 2) kujutab ja kujundab nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi.	Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.	Kavand, valmisteos (jogurtitopsikud, munapakendid jne)	Loodusõpetus, ökoloogia Läbiv teema „keskkond ja jätkusuutlik areng“

Hindamine

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
-------	------------	--------------------------	----------------------

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi	Oskab joonistada natüürmorti	Joonistus	Joonistuse hindamimudel
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted	Oskab joonistada maastikupilti ühest vaatepunktist	Joonistus	Joonistuse ning paaristöö hindamismudel
Liikumise kujutamine	Oskab kujutada inimest liikumises jälgides proportsioone	Joonistus	Joonistuse ning paaristöö hindamismudel
konkreetsus ja abstraktsus kunstis	Oskab koostada kompositsiooni ja töötada värviga	Kompositsioon	Kompositsiooni hindamismudel
Kunstiteose analüüs	Oskab analüüsida nüüdiskunsti kunstiteoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid	Esitlus	Esitluse ja rühmatöö hindamismudel
Kunsti mõisted	Teab kunstialast sõnavara	Test	Testi hindamismudel
Eesti rahvakunst ja ehituskultuur	Oskab leida infot erinevatest infoallikatest, on tutvunud eesti rahvakunstiga	Referaat, esitlus	Referaadi ja esitluse hindamismudel
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju	Oskab joonistada illustratsioone akvarellvärvidega; kujundab oma raamatut	Joonistus	Joonistuse ja paaristöö hindamismudel
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis	Oskab kasutada joonestamisvahendeid ja värviskaalat	Liiklusmärkide kujutamine	Joonistuse hindamismudel

5.klass

1 tund nädalas, 35 tundi aastas

Õpitulemused:

Õpilane:

1)tunneb ära eri kirjasüsteeme ja seostab neid eri kultuuridega (foneetiline kiri, piltkiri, rooma ja araabia numbrid, gooti kiri, tänavakunsti stiliseeritud tag'id).

2) kasutab olulisemaid kunstimõisteid (nt kunstnik, arhitekt, skulptor, animaator, looming, maalikunst, animatsioon, skulptuur jne) ühe kunstnikuga seoses.

3)teab järgmisi mõisteid: arhitektuur, sisearhitektuur, tootedisain, tarbekunst, abstraktne kunst. Kaadriplaanid: üldplaan, keskplaan, suur plaan, detail. Karakter, taust, esiplaan, tagaplaan. Koloriit.

4)teab kahemõõtmelise kujutamise tähtsamaid baaselemente (tegelased/karakterid, objektid ja taust/keskkond) ja kompositsiooni põhimõtteid (lisaks õpitutele ka dominant, koloriit).

5)teab kolmemõõtmelise kujutamise (skulptuur, installatsioon, ready-made) lihtsamaid baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid (suurussuhted, ruum teose ümber, vaadeldavus erinevatest külgedest).

6) mõistab õpitud näite põhjal mõne toote keskkonnamõju.

7)võrdleb nüüdisaegse ja ajaloolise tarbeeseme (näiteks kohvitermos ja õlletoop) erinevusi ja sarnasusi ning analüüsib kuidas tarbeeseme funktsionaalsus on arenenenud.

Õppesisu	Õpitulemus	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks	Oskab loovalt mõelda Oskab lihtsamaid kompositsioonivõtteid,	Objekti kavandamine ja visandamine õpilase valikul; erinevate kujutamise reeglitega katsetamine	Skeemid	Tehnoloogia, Lt „Ettevõtlikkus“
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Liikumise kujutamine.	Oskab segada värve Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise loominguliseks eneseväljenduseks	Kompositsiooni ja värv maalis	Visand	Tehnoloogia, loodusained
Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid	Teab digikaameraga töötamise võtteid; on tutvunud digitaaltehnikaga ja kasutanud seda	Erinevate kunstitehnikate rakendamine; digitehnikaga tutvumine, arvutimängude ja filmide pildikeele võrdlemine Rühmatöö	Foto	Lt tehnoloogia ja innovatsioon teabekeskond
Eesti rahvakunst ja ehituskultuur	Oskab kirjutada arvustust muuseumi külastamisest	Muuseumi/nüüdiskunsti näituse külastamine	Arvustus	Vene keel ja kirjandus Lt kultuuriline identiteet
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu	Oskab kasutada ainekavas loetletud töömaterjale ja -vahendeid	Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, ühise tulemuse nimel koostöö. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.	Kavand, visand Pudeli kaunistamine	Loodusained Lt keskkond ja jätkusuutlik areng

		Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine		
--	--	---	--	--

Hindamine (sh kujundav hindamine) 5. klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted	Oskab joonistada kahe kaduva punktiga maastikku	Joonistus	Joonistuse hindamismudel
Liikumise kujutamine	Oskab joonistada liikuvat inimest	Visand	Visandi hindamismudel
Muuseumide ja galeriide funktsioonid	Teab kõige tuntumaid muuseume	Esitlus, video	Esitluse hindamismudel
konkreetne ja abstraktne kunstis	Tunneb stiilimise etappe	ornament	Pildi hindamise mudel
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis	Oskab kasutada joonistus vahendeid ja värve	joonis	Pildi hindamise mudel

6.klass

– 1 tund nädalas, 35 tundi aastas

Õpitulemused:

Õpilane:

1) kirjeldab visuaalkultuuri ilminguid, näiteks reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknad, e-poe vaated.

- 2) rakendab eakohaselt teabegraafikat.
- 3) teadvustab õpetaja abiga oma digitaalset jalajälge.
- 4) tunneb ära ja nimetab varaste kõrgkultuuride ajaloolisi kunstiteoseid (nt koopamaal, amulett, püramiid, tempel, skulptuur, amfiteater jms).
- 5) teab mõisteid: Trükigraafika, graafiline disain, tüpograafia, kirjatüüp, kalligraafia, stsenograafia. Tekstuur, rütm, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, mass, dominant, proportsioonid, kaadriplaanid, tempo, puänt, stiliseerimine.
- 6) käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info.
- 7) teab kahemõõtmelise kujutamise (lisaks eelnevalt õpitule digitaalne joonistus või maal), tähtsamaid baaselemente (lisaks varem õpitutele ka tekstuur) ja kompositsiooni põhimõtteid (lisaks õpitutele ka ühtsus ja mitmekesisus, rütm, ruumiillusioon (nt kattumine, tsentraalperspektiiv, värvusperspektiiv, teravus, liikumisillusiooni tekitamine objektide või kehade puhul) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;
- 8) teab kolmemõõtmelise kujutamise (näit installatsioon, tootedisain, lavakujundus, arhitektuurimakett) põhilisi baaselemente (valgus, mass) ja kompositsiooni põhimõtteid (dominant, proportsioonid) ning rakendab neid õpetaja abiga enda idee edasiandmisel;
- 9) rakendab kunstitöö loomisel õpetaja abiga ajalise (4D) kujutamise (video, animatsiooni jne) tehnikaid ja põhimõtteid (kaadriplaanid, kestus, tempo, tegevuspaik ja tegelased, sissejuhatus, puänt).
- 10) visualiseerib ühte oma tarbimisharjumust (näiteks küsimuse abil “Millele kulub minu taskuraha”).
- 11) mõtestab lihtsamal tasemel ajaloolise ja kaasaegse ruumikeskkonna (näiteks koolikeskkond filmis “Kevade” ja oma kool või külapood ja supermarket) erinevusi selle otstarbe ja kasutatavuse aspektist.
- 12) märkab ja kirjeldab ruumikeskkonna suurust, vormi ja materjalikasutust selle ruumikeskkonna otstarbe ja kasutatavuse aspektist.
- 13) selgitab oma loodud digitaalkujutiste avalikustamisega seotud tagajärgi ja ohtusid.

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks	Oskab esile tuua objekti iseloomulikke jooni	Kunstiteoste natüürmordi zanris analüüs	Vaikelu maalimine Natüürmort	Loodusõpetus LT „keskkond ja jätkusuutlik areng“
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit Liikumise kujutamine.	Teab värvidega töö nippe; kompositsiooni iseärasusi	Värvikompositsiooni koostamine	Joonistus	LT „tervis ja ohutus“
Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni, foto, video, digitaalgraafika ja animatsiooni tehnikad ning töövõtted	Oskab valikuliselt kasutada tehnikaid ja kujutamisi viise loominguks eneseväljenduseks	Presentatsioon, joonistamine, voolimine	Interjööri kujundamine ühe koondpunkti abil	Matemaatika
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis	Analüüsib objektidel, pildidel, ruumis värvide psühhofüsioloogilts ja vastastikust mõju	Vitraazi kavand	Antakse konstruktiivset tagasiside	Ajalugu; kirjandus
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose	Kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja mõtestamisel; väärtustab maailmakultuuri	Vestlused kunstist	Test	Ajalugu LT „Kultuutiline identiteet“

analüüs. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid	mitmekesisust. Toob välja maailmakultuuri elemente oma- ja kohaliku kultuuri nähtustes			
Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur	Oskab valmistada erinevaid ruumilisi makette, on tutvunud eesti kunstnike loominguga	Voolimine Vetslused kunstist	Maketi hindamine Test	Geograafia, matemaatika
Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu	Oskab märgata looduslikku ja tehiskeskkonna omavahelisi seoseid	Loovtöö grupitööna Arhitektoonika elementide uurimine	Hinnatakse õpilase panust loovtöösse	Geograafia, loodusõpetus, geomeetria
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis	Selgitab reklaami eesmärke ja mõju; valib kujundatavale sobiva teksti asukoha, suuruse, šrifti, arvvestab kirjaoptikat	Logo ehk firmamärgi kujundamine		Majandusõpetus

Hindamine (sh kujundav hindamine)**6.klass**

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted	Teab värvidega töö nippe; kompositsiooni iseärasusi	joonistus	Joonistuse hindamismudel

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul. Kunstiteose analüüs. Kunstiterminid.	Kasutab ainespetsiifilist keelt kunstide kirjeldamisel ja mõtestamisel; väärtustab maailmakultuuri mitmekesisust. Toob välja maailmakultuuri elemente oma- ja kohaliku kultuuri nähtustes	Temaatiline test	Testi hindamine vastavalt õppekavas sätestatule
Eesti rahvakunst ja ehituskultuur	On tutvunud eesti kunstnike loominguga	Test	Testi hindamine vastavalt õppekavas sätestatule
konkreetne ja abstraktne kunstis	Oskab märgata looduslikku ja tehiskeskonna omavahelisi seoseid	Grupitööna tehtud loovtöö	Loovtöö hindamismudel
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis	Oskab kasutada joonestamisvahendeid ja värvide kompositsiooni	Logo	Joonistuse hindamismudel

2.2.6. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus III kooliastmel

7.klass

1 tund nädalas, 35 tundi aastas

Õpitulemused:

- Kirjeldab digitaalseid keskkondi, hindab digitaalse keskkonna turvalisust ja eakohasust
- Leiab internetist lihtotsinguga infot kunstnike, kunstiteoste või ajastute kohta, kasutab internetis täpsustatud pildiotsingut.

- Tutvustab eri disainivaldkonna (näiteks tootedisain, digitootedisain, teenusedisain, tööstusdisain, graafiline disain, sotsiaalne disain jne) esindaja tegevust.
- Tuvastab visuaalkultuuris levinumaid värvikasutusega seotud tavapärasid (*näiteks hooaegadega seotud värvid riidemoes*). Leiab oma teose jaoks ideid päevakajalistest või ajaloosündmustest.
- Kasutab idee leidmiseks ja laiendamiseks meetodeid (näit. ajurünnak, suvaline sisend, omaduste reastamine, info otsimine)
- Teeb töö kavandamisel kirjalikke ja visuaalseid märkmeid.
- Kavandab enda teose, pakkudes vahest välja ka erinevaid lahendusvõimalusi.
- Teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik, ning rakendab seda teadmist tööprotsessis.
- Märkab ja kirjeldab teda ümbritsevaid probleemolukordi.
- Tuvastab erinevaid uurimisviise kasutades probleemi tagamaid (miks, millal ja kuidas see probleem esineb ja kuidas see probleemi puudutavaid osapooli mõjutab).
- Uurib näiteid kuidas on sama või sarnast probleemi varasemalt lahendatud.
- Tutvub erinevate uurimisviiside (*näiteks vaatlus, intervjuu, küsitlus, enesekohase päeviku pidamine ja analüüsimine, uurijapäeviku pidamine ja analüüsimine*) võimalustega

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina	Oskab eristada kunstistiile	Loen, praktiline tegevus	Mõtteskeem	IKT Kirjandus ajalugu
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid	Valdab graafilise tehnika töövõtteid	Joonestamine	Joonistus	IKT (arvutigraafika)

ja tehnika, sõnum ja kontekst				
Sümbol, kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine	Oskab kujutada erinevate esemete stiliseeritud vorme; töötada värvusega	Loovtöö	joonistus	Ajakirjandus, ajalugu
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž).	Oskab valida tööks sobivat materjali, loovtöö väljenduslikke vahendeid	Praktiline töö, esitlus	Joonistus	Loodusained
Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted	Tähevormide rikastamine ja illustreerimine	Oma teksti loomine	Joonistus	Keeled, IKT
Eesti kunsti suurkujud ja teosed	Omab ettekujutust ja teadmisi eesti kunstiajaloo oma ajaloo tundmise taustal ; oskab analüüsida kunstiteoseid Лекция, кластер	Loeng, mõtteskeemi koostamine	Mõtteskeem	Ajalugu, kirjandus, IKT
Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid	õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti külastades muuseume või virtuaalseid näitusi	Õppekäik kunstigaleriisse	Essee	Kirjandus, ajalugu
Ökoloogilisuus ja esteetilisus	Võrdleb loodus- ja tehisobjekte, analüüsib neid	Õppekäik	Essee	Loodusained, matemaatika
Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus	Oskab kasutada erinevaid infoallikaid, koostab ja kujundab oma esitlust	Õpilase iseseisev töö arvutiklassis	Esitlus	IKT

Hindamine (sh kujundav hindamine)

7.klass

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst	Oskab joonistada pliiatsiga	Joonistus	Joonistuse hindamismudel
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž).	Valdab erinevaid kunstitehnikaid	Joonistus	Joonistuse hindamismudel
Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted	Teab kirjamärkide erinevaid tüüpe ning kasutab neid tekstis	Joonistus	Joonistuse hindamismudel
Eesti kunsti suurkujud ja teosed	Oskab leida vajalikku infot, oskab jutustada vähemalt 3 eesti kunsti suurkujust	Presentatsioon	Esitluse hindamismudel

8.klass

1 tund nädalas. 35 tundi aastas

Õpitulemused:

- Kasutab info leidmiseks sõnastikke ja entsüklopeediaid, nii raamatutena kui digitaalseid andmebaase.
- Otsib teadlikult erinevatest infoallikatest vajalikku informatsiooni ja toob esile detailid ning tähtsamad punktid.
- Leiab oma teose jaoks ideid läbi eneserefleksiooni.
- Rakendab õpetaja abiga ideede genereerimise ja laiendamise/arendamise meetodeid (kombineerimismaatriksid, referaat idee tausta uurimiseks).
- Loob storyboardi joonistades või digivahendeid kasutades.
- Märkab ja tuvastab igapäevaelu probleemi, mis teda kõnetab.
- Seab lähteülesande ja tegevusplaani.
- Kavandab õpetaja abiga ja rakendab sihipäraselt üht uurimismeetodit (*näiteks vaatlus, intervjuu, küsitlus, enesekohase päeviku pidamine ja analüüsimine, uurijapäeviku pidamine ja analüüsimine*). Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata).
- Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid enamasti teadlikult uurides ja kavandades.
- Laiendab enda ideed kavandamise protsessis, katsetab erinevaid tehnilisi võimalusi ja toob esile idee arenguetapid.
- Valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult.
- Põhjendab tehnika või meediumi valikut toetudes oma sõnumile või ideele.
- Rakendab neljamõõtmelise teose loomisel (animatsioon., video, etendus, *performance*) narratiivi, sissejuhatust ja puänti (lõiming kirjandusega).
- Oskab õpetaja abiga rühmaliikmena luua ühistöödest väljapaneku.
- Toetab töö pealkirjaga oma sõnumit või idee

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina	Oskab kasutada erinevaid infoallikaid, koostada ja vormistada temaatilist esitlust	Iseseisev töö arvutiklassis, esitluse koostamine	Esitlus	IKT
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: abstraherimine, deformeerimine	Oskab lahendada kompositsiooniülesandeid, oskab töötada kattevärvidega	Stiliseeritud natüürmordi joonistamine	Joonistus või kollaaž	IKT Loodusained
Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).	Oskab kasutada kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid	Oma foto/video/animatsiooni tegemine	foto/video/animatsioon	Tund looduses
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted	Oskab kujundada teksti valides sobivat kirja ja disaini	Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate, ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine	Mini-raamat	Kirjandus

kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid	Teadvustab kunsti roll ühiskonnas, tunneb eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	Muuseumis õppekäik, nähtu arutlemine ja analüüs, kasutab ainealast terminoloogiat	Test	LT „väärtused ja kõlblus“
Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused	Oskab teha uurimusliku sisuga ülesandeid;	Loeng, uurimuslikud rühmatööd	Esitlus	IKT LT „Säästev keskkond ja jätkusuutlik areng“

Hindamine

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Kujutamise viisid: abstraherimine, deformeerimine	Oskab töötada kattevärvidega	Natüürmort – joonistus	Joonistuse hindamismudel
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis	Oskab kujundada teksti valides sobivat kirja ja disaini	Mini-raamat	Loovtöö hindamismudel
Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused	Oskab teha uurimusliku sisuga ülesandeid;	Esitlus	Esitluse hindamismudel
kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid	tunneb eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle	Test	Testi hindamismudel

9.klass

1 tund nädalas. 35 tundi aastas

Õpitulemused:

- seostab eri ideoloogilisi sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust.
- arutleb erinevate nii kaasaegsete kui ajalooliste ideoloogiliste sümboolite rolli üle tänapäeval
- seostab kunstnikku ja kunstiteost selle loomiskeskonnaga, leides ja tõendades oma tähelepanekuid.
- leiab kunstiteose omadused, mis väljendavad nii loomise keskkonna kui kunstniku ideid
- külastab iseseisvalt kunstinäitust või- sündmust ning käitub seal reeglite kohaselt.
- rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina.
- rakendab õpetaja abiga keerulisemaid ideede laiendamise / arendamise meetodeid (näiteks Osborni küsimustik).
- teab ideede selekteerimise meetodeid (näiteks sõelumine küsimuste abil, plussid, miinused)
- sõnastab oma teose kontseptsiooni.
- kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid (näit visandid, skeemid, asendiplaanid, maketid, värvi- ja materjalinäidised, tööetapide kirjeldused)
- loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid spontaanselt (kavandamata).
- loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid teadlikult uurides ja kavandades.
- valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid teadlikult.
- pakub välja ekspositsiooni või näitusepinna koha kooliruumis ning põhjendab enda valikut ja visiooni.
- loob näituse kaasteksti, etiketid (autori nimi, töö nimetus, tehnika jms) ja esitluse viisi.
- tekitab kahemõõtmelises teoses vabalt valitud vahenditega ruumi-illusiooni.
- rakendab kolmemõõtmelises teoses valgust, ümbritsevat ruumi ja materjali (või muid õpetaja ülesandepüstites esitatud elemente või põhimõtteid) oma sõnumi edastamiseks.

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina	Oskab analüüsida kunstiteoseid ja leida siit ideid oma loominguks, oskab luua teemast lähtuvat ideekaarti	Loeng, esitlus, mõtteskeemi koostamine, rühmatöö	Mõistekaart	Kirjandus, ajalugu
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst	Oskab valida materjali, tehnikat ja väljendusvahendeid lähhtuvalt loovtöö ideest ja eesmärgist	Arhitektuurilise objekti joonistamine	Joonistus	Arhitektuur IKT
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne	Oskab loovalt stiliseerida ja leida eriti põnevaid kujutamiskallikaid	Portree stiliseerimine	Joonistus	Kirjandus, ajalugu
Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine	Oskab voolida lihtsaid vorme; jälgib ohutusreegleid; oskab kasutada loovtöös tehnoloogiavahendeid	Teooria esitamine, voolimine	Pikliku kujuga skulptuur	IKT LT „Ettevõtlikkus“

loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika)				
Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused	Oskab analüüsida looduslikke ja tehiskondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist	Õppekäik linnakeskkonnas	Essee	LT „Säästev keskkond ja jätkusuutlik areng“ Loodusained
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted	Teab kompositsiooni ja värvivaliku reegleid, oskab valida loovtöö ideest ja eesmärgist lähtuvalt sobivat tehnikat, materjali ja väljendusvahendeid.	Afiši või plakati kujundamine	Afišš või plakat	Kõik läbivad teemad
Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad	Teadvustab kunsti roll ühiskonnas, tunneb eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle; kasutab ainealast terminoloogiat	Muuseumis, näitusel või väljapanekul õppekäik	Arvustus	LT „Kultuuriline identiteet“

Hindamine

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst	Oskab valida materjali, tehnikat ja väljendusvahendeid lähhtuvalt loovtöö ideest ja eesmärgist; oskab joonistada värvipliatsitega	Arhitektuuriobjekti joonistus	Joonistuse hindamismudel
Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad. Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne	Oskab loovalt stiliseerida ja leida eriti põnevaid kujutamiskallikaid	Portree – joonistus	Joonistuse hindamismudel
Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika)	Teab voolimise lihtsaid võtteid	Pikliku kujuga skulptuur	Skulptuuri hindamismudel
Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted	Teab ja kasutab erinevaid kirjatüüpe, koostab kompositsiooni ja oskab töötada värvivalikuga	Afišš või plakat	Vastava töö hindamismudel

KUNSTIAINED (IV kooliaste)

1. Üldalused

1.1. Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja hoida seda järjekindlalt.

Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ja väljendub selles, et gümnaasiumi lõpuks õpilane eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
- 3) mõtestab ning reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2. Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kohustuslike õppeainetena muusika ja kunst, mille kohustuslikud kursused on järgmised:

- 1) kunst – 2 kursust: „Kunst ja kunstiajalugu“ ning „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“;
 - 2) muusika – 3 kursust: „Uusaegse helikeele kujunemine“, „Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas“, „Eesti muusikalugu“.
- Igas kursuses on hõlmatud muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming. Peale kohustuslike kursuste võib kool välja töötada valikkursusi, mis on soovituslikult valdkonnaüleised, st lõimivad kunstiaineid muude valdkondadega ja pakuvad süvenemist võimaldavaid teemakäsitlusi.

Valikkursused võib kool koostada ise või valida gümnaasiumi riikliku õppekava lisades 8 – 15 esitatud kursuste hulgast

	10.kl	11.kl	12.kl
"Kunst ja kunstiajalugu"	35		

„Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“		35	
„Uusaegse helikeele kujunemine“	35		
„Klassitsism ja romantism: rahvuslikke kujunemine muusikas“	35		
„Eesti muusikalugu“.		35	

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete valdkonnapädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipart nerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtsad ka uuriv ja leiutav looming ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppes koondumist viie põhimõtte ümber:

- 1) kunstid vajavad tõlgendamist. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad erinevaid tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal eluja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda eri vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusikat õppides on vaja toetada tõlgendamisoskuse teket;
- 2) kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõudaoriginaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine gümnaasiumis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);
- 3) kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine gümnaasiumis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole.

Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;

4) kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatult seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5) kunstide õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ja eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nagu loov ja kriitiline mõtlemine, refleksiooni- ja analüüsioskused, samuti mittekognitiivseid oskusi, nagu avatus, otsustusvõime ja riskijulgus. Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtudes ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

- 1) teose, autori ja loomingu määratlus;
- 2) esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
- 3) ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna -, muusika- ja tantsuteater, film);
- 4) nüüdisaegsed mitmemeelelised kunstinähtused (video ja performance, nüüdistirkus, installatiivne ja uusmeedia kunst jms).

1.4. Võimalusi valdkonnaüleseks lõiminguks, üldpädevuste arengu toetamiseks ja õppekava läbivate teemade käsitlemiseks

Kunsti ja muusika õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga tähtis aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö õpilase kogu õppeaja vältel. Üldpädevuste kujundamise ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas ning rakendamine täpsustatakse valdkonnakavas.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeained rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse isikupäraseid loovaid lahendusi ning kultuurilist ja sotsiaalset mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavaid kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ning muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainetes uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuusitseerimine ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning väärtustavad üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutakse oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannete täitmisel saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuri- ja sotsiaalteemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ning toetada nende identiteedi väljendamist loomingu.

Õpipädevus. Kunstiainetes kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstiainetes saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õpilase rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms kõnelemine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ja loovtööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning mitmesuguste info esitamise viiside kasutamist (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik vm). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse analüüsima kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiainetes õpitakse kasutama tehnoloogia vahendeid loovülesannete lahendamisel. Loometegevuses õpitakse kasutama uudseid lahendusi, mõistma teaduse ning tehnoloogia rolli muusika ja kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstiaineis üksi- ja rühmatöö, uurimis- ja probleemülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstiainete valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus võimaldab katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust plaanima, vastutama tööde lõpuni tegemise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Õpitakse kasutada uuenevat digitehnoloogiat õppimisel, leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust, osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel, kasutada sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades, olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ja õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ning vastutada oma õppimise eest. Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest, gümnaasiumi lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Gümnaasiumis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koos tööd, seejuures:

- 1) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huve, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele, pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
- 2) võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi ning valdkonnas toimunud arengut ja seostatakse neid, rak endades didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks; suunatakse õppijat oma õppimist mõtestama ja kavandama ning õpikoormust jagama;
- 4) võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi, mõtestatakse ja analüüsitakse õppimist, suunatakse tegema teadvustatud ja teadlikke valikuid ning võtma vastutust oma õppimise eest;
- 5) kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, plaanitakse õppes aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
- 6) võetakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate, õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete tegemiseks;

- 7) rakendatakse uurivat ja probleemilahendustele suunatud õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ningaktiivsust, loovust, koostööd ja analüüsi soodustavaid tegevusi, laiendatakse õpilaste teadmisi mitmekülgset, tutvustatakse valdkonna aktuaalsete probleemide näiteid;
- 8) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid, arendatakse info kriitilise otsimise ja hindamise pädevust, arvestades autoriõigust ja uurijaetikat;
- 9) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkonda, arvuti- ja multimeediaklassi, virtuaalkeskkonda jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
- 10) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu nii Eesti kui ka maailma kunsti ja rahvakultuuri näidetega.

1.6. Hindamine

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas sätestatud, kunsti ja muusika ainekavades esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise nõuded ja korraldus, sh mittenumbrilise hindamise kasutamine ja kooliõppekava väliselt, sh mitteformaalhariduses omandatud teadmiste ja oskuste arvestamine, täpsustatakse kooli õppekavas.

Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga enastjuhtivaiks õppijaiks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi tuua õppe ajal esile oma edusamme, julgustades neid enda tugevaid külgekäsitama ja uusi oskusi arendama. Neile võimaldatakse erinevaid viise eneseanalüüsiks ja kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptamiseks. Õpetaja saab hindamise varal teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui iseenda pädevuste arendamiseks.

Õpilased kaasatakse nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma. Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid.

Õpilast suunatakse õppe vältel oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima.

Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ja õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja

kokkulepitud hindamiskriteeriumide põhjal.

Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ning spetsiifilised õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist.

Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme.

Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppeeesmärkidest ja eeldatavast õpitulemusest.

Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on oluline roll õppe jooksul toimival kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud töö õpilasepoolne dokumenteerimine nt kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms.

Kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Lisaks õpitulemuste saavutamise toetamisele keskendutakse kujundava hindamise käigus järgmistele aspektidele:

- 1) loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
- 2) huvi ning nii õppest kui ka kunsti - ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
- 3) isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
- 4) sallivuse areng ja silmaringi avardumine.

Kooli õppekavas kehtestatud hindamisjuhiste põhjal võib arvestada tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Kokkuvõtvalt hinnatakse üldjuhul õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul. Kokkuvõtvalt hinnates lähtutakse õppest kui tervikust ja taotletavatest õpitulemustest, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust olla erinev kaal.

Hindamiskriteeriumid loob õpetaja õpilasi kaasates kooli kehtestatud hindamisjuhiste järgi.

1.7. Õppekeskkond

Õppekeskkonda kujundades lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu. Kunstiainete valdkonnapädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ja eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase autonoomiat, olema kaasav, piisavalt struktureeritud ning vastama õpilaste võimetele, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Eriti tähtis on psühholoogilist baasvajadust

arvestav keskkond. Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad, mistõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega. Füüsilise õppekeskkonna tagab kunstiainete õppimiseks kool, võimaldades õpetruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja 5 materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ning mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja:

- 1) iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis (ka suure formaadiga) tööde tegemiseks;
- 2) 500- luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- 3) reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalaustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalusi;
- 4) kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
- 5) videoprojektori, foto - ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja:

- 1) muusikategevusteks, sh rühmatööks, ja liikumiseks sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
- 2) mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- 4) tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2. Ainekavad

2.1. Kunst

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on aidata õppijal rakendada oma võimeid kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunst õppeainena tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mida on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks vaja igaühele. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1) maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur hõlmab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ning plaanimata visuaalseid märke ja kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ning edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega; majanduse toimimise ning majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2) kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ning ühiskondlike kokkulepete piire kompava ja nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ent ka testida erinevaid ettekujutusi ning võimalikkusi;

3) õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutavas mitmekesisuses. Täpsema õpisisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja loob õpikeskkonna. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus,

mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ning mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada erinevatele kunstikäsitlustele tuginedes. Valdkonnast saab autentsema pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad reflekteerida mitut kunstikontseptsiooni ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4) kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus. Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline protsess, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine ning motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunstis on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale oluline tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes tähtis, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega.

Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgset käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

- 1) väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
- 2) plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
- 3) loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
- 4) refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ning muutusi kunstimaailmas. Gümnaasiumi õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaegses praktikas.

2.1.2. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- 2) käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt, järgib visuaalseid kujutisi luues ning kasutades seadust;
- 3) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 4) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 5) analüüsib oma tööd ja tulemust, valides teadlikult erinevaid lähtepunkte ning meetodeid;
- 6) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle erinevatelt positsioonidelt, seostades eri kunste ja kunsti teiste valdkondadega, kultuuri ja ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arenguga.

2.1.3. Õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- 1) uurib ning kasutab teadlikult ja põhjendades visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ning sümboleid suhtluses;
- 2) iseloomustab eri allikate põhjal kunstnike loomingut, kirjeldab vormi, kunstilist kujundit ja konteksti;
- 3) teab kunsti- ja visuaalkultuuri ajaloo põhistruktuuri;
- 4) käib iseseisvalt kultuuriasutustes ja -sündmustel, oskab leida ning kriitiliselt hinnata eri keskkondades pakutavat infot;
- 5) järgib üldiselt autoriõiguse seadust visuaalide loomisel, tarbimisel ja jagamisel.

Plaanimine ja ideede arendamine, loomine

Õpilane:

- 1) genereerib ideid, arendab esialgset ideed edasi;
- 2) uurib, disainib või loob kunstiteose kõiki disainiprotsessi etappe läbides;
- 3) esitleb loometöö tulemust visuaalsete abimaterjalide toel (skeem, makett, plakat, digitaalne esitus);
- 4) loob koostöös teistega teostest ekspositsiooni, põhjendab tööde paigutust ning esitleb teost publikule selgelt.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- 1) analüüsib ainealast keelt kasutades loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle eri positsioonidelt;
- 2) toob näiteid teiste seostuvate teoste kohta, põhjendab seoseid muude ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ning meediale;

- 3) mõtestab esemelise ning ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 4) dokumenteerib enda uurimis- ja kavandamisprotsessi;
- 5) analüüsib oma ja retsenseerib kaasõpilaste tööprotsessi ning tulemust, valides teadlikult eri lähtepunkte ja meetodeid.

2.1.4. Kursuste õpitulemused ja õppesisu (3 kursust, iga kursuse maht 35 tundi)

I kursus „Kunst ja kunstiajalugu“

10.klass – 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
<p>Kunsti roll eri ajastutel</p> <p>Kunsti mõiste ja selle muutumise ajalugu. Kunstnik, teos ja vaataja oma kaasajas. Kunstiteoste analüüsi ja tõlgendamise erinevad meetodid (nt vormiline, märgiline, sotsiaalne) ja vormid (nt kunstikriitika, retsensioon, kirjandusteos, kunstitfilm).</p>	<p>seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;</p> <p>tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);</p> <p>esitleb oma loomingut kasutades ainealast terminoloogiat;</p> <p>eristab mõisteid „kunst” ja „kultuur”, teab kunsti liike ja žanre</p>	<p>Rühmatööd;</p> <p>illustreeritakse õppesisu näidetega nii maailma kui ka Eesti kunstist ning eesti rahvakultuurist;</p> <p>TEA! ehk sisulis-struktuuriline ülevaade (kunsti ajalugu ja olemus, nüüdiskunsti sünn ja arengusuunad);</p> <p>MÕTLE! ehk temaatiline, seoseid loov ja teadmisi laiendav osa (ajastuid läbivad teemad ning võrdlused);</p>	<p>Kirjalik töö</p> <p>„Milleks luuakse kunstiteoseid”</p>	<p>Ajalugu</p> <p>Kultuuriline identiteet,</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon</p>
<p>Kunstikultuuri üldistav ajatelg.</p> <p>Üldistava ajatelje käsitlemisel on olulisim selgitada ja põhjendada kunsti muutumist. Peamiste faktide ja</p>	<p>võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust; teab arhitektuuri põhilisi iseärasusi; maalikunsti ja skulptuuri reegleid</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostkust arendatavaid õpetamismeetodeid; Infootsing ühest õpetaja pakutud objektist, loeng, kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine</p>	<p>Kirjalik töö</p>	<p>IKT</p> <p>Ajalugu</p> <p>Geograafia</p> <p>Kultuuriline identiteet</p>

<p>näidete abil luuakse seosed ühiskondlike põhjuste, kunsti ja ajastu mõtteviisi vahel. Erialase sõnavara omandamine.</p> <p>Vanimad kõrgkultuurid. Esiaja kujutised. Mesopotaamia. Egiptus.</p>				matemaatika
<p>Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma.</p>	<p>võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis Vana-Kreeka ja Vana-Rooma temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine</p>	<p>Teoreetiliste teadmiste kontroll ja praktiline tegevus (orderite ja ja kirikute joonistamine)</p>	<p>Ajalugu IKT Matemaatika Kultuuriline identiteet Kirjandus geograafia</p>
<p>Keskaja kunst. Varakristlus ja Bütsants. Romaanika. Gootika. Kunst ja religioon.</p>	<p>Teab bütsantsi kunsti mõju maailma kultuurile; teab romaani stiili ja gooti stiili põhijooni, kirikute kaunistuste tähtsust</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Individuaalne ja rühmatöö; kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine, illustreeritakse õppesisu näidetega</p>	<p>Romaani stiilis või gooti stiilis objekti kujutamine</p>	<p>Ajalugu IKT Matemaatika Kultuuriline identiteet kirjandus</p>
<p>Renessanss. Kunst Itaalias ja põhja pool Alpe. Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine.</p>	<p>võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust; teab renessansi põhietappe ning kunstnikke</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Individuaalne töö; interjööri kujundamine ja kujutamine joonperspektiivis renessansiajastu kunstniku ühe teose analüüs</p>	<p>Test, Esitlus, joonperspektiivis joonistuse „Ateena kunstikooli” P.Santi moodi esitlemine</p>	<p>Ajalugu IKT Matemaatika Kultuuriline identiteet</p>

<p>Barokk</p> <p>Baroki suunad ja rokokoo. Õukonnakunstist argielu kujutamiseni.</p>	<p>võrdleb ja analüüsib barokki stiili kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust; esitleb oma loomingut kasutades ainealast terminoloogiat,</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Infootsing; kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine, illustreeritakse õppesisu näidetega nii maailma kui ka Eesti kunstist ning eesti rahvakultuurist</p>	<p>Ühe riigi barokki stiili esitlemine</p>	<p>Ajalugu IKT Kultuuriline identiteet Bioloogia, geograafia</p>
<p>18. ja 19. sajandi kunst. Klassitsism</p> <p>Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed. Sama sajand, erinevad vaated.</p>	<p>Teab Prantsusmaa mõjust klassitsismile, klassitsismi põhijooni, lossiparkide ansamblite tekkest; märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Barokkstiili ja klassitsismi võrdlemine (põhijooni, arhitektuur, kunst, kunstnikud), individuaalne töö kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine, illustreeritakse õppesisu näidetega nii maailma kui ka Eesti kunstist ning eesti rahvakultuurist</p>	<p>Stiilide võrdlustabeli koostamine</p>	<p>Ajalugu IKT Kultuuriline identiteet Matemaatika, geograafia</p>
<p>Romantism</p> <p>Mäss korra vastu</p>	<p>Teab romantismi põhijooni ja silmapaistvaid esindajaid; märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid; Rühmatöö, maalide kompositsioonide analüüsimine ja võrdlemine</p>	<p>Rühmatöö</p>	<p>Ajalugu IKT Kultuuriline identiteet Kirjandus, geograafia</p>
<p>Realism. Tõearmastus.</p>	<p>Teab <i>realismi</i> mõiste tekkest ; on tutvunud Prantsusmaa, Saksamaa; Inglismaa ja Venemaa realismi kunstistiili esindajate loominguga; märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval</p>	<p>Kasutatakse tähelepanu ja vaatlemisostust arendatavaid õpetamismeetodeid;</p>	<p>esitlused</p>	<p>IKT Ajalugu Kultuuriline identiteet kirjandus</p>

<p>Eri ajastute kunsti võrdlevate teemade valik. Seoseid loovad teemad rõhutavad kunsti seoseid ühiskonnas ja kultuuris toimunuga, ajastu mõtteviisi, religiooni ja valitsemiskorra, tehnika ja majandusega. Eri ajastute kunsti seostades arutleda kunstiteoste väljendusvahendite, loomise eesmärkide, tähenduse ja sotsiaalse rolli üle.</p>	<p>Mõistab kunsti kui nähtust eri ajastutel erinevatest vaatepunktidest; rakendab väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja –vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida, püstitab iseseisvalt loomingulisi ja ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid</p>	<p>Kunsti nähtusi võrdlevad teemad (valida kuni kolm teemat):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) perspektiivikasutus, keskkonna ja ruumi kujutamise viisid; 2) inimese kujutamise viisid: idealiseeritud, realistlik, stiliseeritud; 3) lugude ja sümbolite ringlus läbi sajandite; 4) kunstniku rollid: käsitöeline, leiutaja, ajaloolane, geenius, staar, ettevõtja jne; 5) muuseumi süünd, tuntumad galeriid ja muuseumid. 	<p>Võrdlustabeli koostamine</p> <p>Kunstitehnikad ; kahe teose võrdlev analüüs, esitlus „Maailma muuseumid”</p>	<p>IKT</p> <p>Ajalugu</p> <p>Kultuuriline identiteet</p>
<p>Loomingulised ja uurimisprojektid, õppekäigud. Loomingulised projektid on seotud Mõttele!-osa võrdlevate teemadega ning mõtestavad, kinnistavad ja laiendavad õpitut. Oluline on isiklik vaatenurk, käsitletavate teemade endast ja nüüdisajast lähtuv tõlgendamine.</p>	<p>esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades aineteterminoloogiat;</p> <p>on oma loovates lahendustes eetilise, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.</p>	<p>Loovtööde tegemisel valida oma ideele sobivad väljendusvahendid (nt joonistus, maal, kollaaž, ruumiline objekt, digitaalne pilt, video, tegevuskunst jne). Loovtöö protsessi osa on töö esitlemine, analüüs ja tõlgendamine ning oma valikute põhjendamine. Projektid ning õppekäigud on seotud erinevate õpikeskkondadega: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseum, näitus, virtuaalkeskond jne.</p>		<p>Ajalugu, muusika</p>

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
-------	------------	--------------------------	----------------------

Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma.	võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis Vana-Kreeka ja Vana-Rooma temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;	Teoreetiliste teadmiste kontroll ja praktiline tegevus (orderite ja kirikute joonistamine)	Loomingulise töö ja testi hindamismudel
Renessanss. Kõrgrenessanss	teab renessansi põhietappe ning kunstnikke	Mõttekaart; loominguline töö (joonperspektiivis joonistuse „Ateena kunstikooli” P.Santi moodi esitlemine)	Mõttekaardi ja loomingulise töö hindamismudel
Realism. Tõearmastus	Teab <i>realismi</i> mõiste tekkest ; on tutvunud Prantsusmaa, Saksamaa; Inglismaa ja Venemaa realismi kunstistiili esindajate loominguga;	Esitlus	Esitluse hindamismudel

II kursus „Nüüdiskunsti süünd ja arengusuunad”

11.klass – 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused
Kunsti ja visuaalkultuuri muutumine. Nüüdisaegse elutunnetuse ja globaalse maailma süünd, teaduse, tehnoloogia ja linnastumise võidukäik. Kunstiteos ja kontekst: vaatajad, koht ning aeg. Autorsus, kunstnike ja vaatajate suhte muutumine. Elukeskkonna kujundamise põhimõtted: arhitektuur, disain, visuaalne meedia.	-seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne); -väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini;		Tabel „tehnoloogia mõju kunstile”	Kultuuriline identiteet Füüsika, matemaatika, Tehnoloogia ja innovatsioon

	-analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid, teab 20. ajastu kunstikultuurile mõjuvatest teguritest funktsionalismi rollist			
<p>Kunst moderniseeruva ajastul.</p> <p>19. sajandi lõpu kunst: impressionism, postimpressionism, juugend ja sümbolism. Fotograafia ja illustreeritud ajakirjandus. 20.sajandi I poole kunst. Modernistliku kunsti suunad: fovism, ekspressionism, futurism, kubism, abstraksionism, sürrealism. Avangard. I maailmasõda ja dadaism. Modernistlik arhitektuur ja disain. Funktsionalism. Kunst totalitaarsetes riikides: sotsialistlik realism, natsionaalsotsialistlik kunst.</p>	Teab modernistliku kunsti erinevaid suundi; nende põhijooni ja tuntumaid esindajaid; esitleb oma loomingut kasutades ainealast terminoloogiat, rakendab väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja –vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;	kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine ning tabel „modernistliku kunsti suundade põhijooni” koostamine	loominguline töö	Kultuuriline identiteet, psühholoogia, Füüsika, matemaatika, kirjandus
<p>II maailmasõja järgne kunst.</p> <p>Külm sõda: abstraktne ekspressionism versus figuratiivne kunst. Üleminek modernismist postmodernismi. Minimalism, opkunst jne. Popkunst. Hüperrealism. Happening, kehakunst, maakunst. Kontseptualism kui</p>	tajub nüüdisaegse kunsti olemust (kontekstuaalsust, kontseptuaalsust jne) ning aktsepteerib selle mitmekesisust; tajub vormide abstraktsiooni vaimse, sisemise värvirikaste geomeetrilise abstraktsionismi väljendusvahendina, mõistab, et mõned kunstiliigid on saanud oma alguse füüsika- ja	Käsitleva teema uurimine, materjali otsing, loeng, esitlus, visuaalse materjali kogumine ja analüüsimine, oma ideega sobiva väljendusvahendi valimine ja töö tegemine	Joonistus opkunsti stiilis	Füüsika, psühholoogia Kultuuriline identiteet matemaatika

nüüdisaegse kunsti alusprintsip.	psühholoogiaalastest teadusuurimuste tulemustest			
Postmodernism ja nüüdiskunst. Postmodernistlik kunst. Sotsiaalkriitiline ja poliitiline kunst. Kunst avalikus ruumis. Kunstimeediumide paljus: maal, graafika, skulptuur, installatsioon, fotokunst, videokunst, tegevuskunst, interaktiivne meediakunst, helikunst, netikunst jt. Teemade ja seisukohtade paljus 21. sajandi kunstis: teadus, innovatsioon, ökoloogia, identiteet, soolisus, eetika jne. Rahvusvahelised nüüdiskunsti näitused ja kunsti globaliseerumine.	tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika); märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval teab nüüdisaja tuntumaid kunstnikke	kunstiteoste ja ajastute näidete võrdlemine ning analüüsimine, rakendatakse praktilises loominguks tegevuses nii traditsioonilisi kunstitehnikaid ja -vahendeid kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ning -vahendeid (joonistamine, maal, kollaaž, ruumilised seaded, digitaalpildid, video, jne) rühmatöö	<i>performance</i>	Kultuuriline identiteet Geograafia, füüsika, kirjandus, Tehnoloogia ja innovatsioon
Keskkond. Disain. Visuaalne meedia. Arhitektuuri ja disaini valdkonnad (tootedisain, mood, graafilne disain jne). Ehitatud keskkonna arengusuunad seoses ühiskonna, tehnoloogia ning inimese mõtteviiside	tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika); märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid	kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, virtuaalkeskkond, muuseumid, näitused jne, Käsitleva teema uurimine, materjali otsing, loeng, esitlus, visuaalse materjali	Eseme disain	Kultuuriline identiteet Geograafia, bioloogia, matemaatika, Tehnoloogia ja innovatsioon

<p>muutumise ja inimsõbralik elukeskkond: innovatsioon, targad materjalid, keskkonnateadlikkus. Disainiprotsess – probeemilahendus. Meediakeskkond ja visuaalne kommunikatsioon. Kultuuripärandi kaitse. Autoriõigus. Kunsti, arhitektuuri ja disainiga seotud elukutsed.</p>	<p>ühiskonnale ning keskkonnale nii ajalooks kui ka tänapäeval;</p> <p>esitleb oma loomingut kasutades ainealast terminoloogiat;</p> <p>arvestab keskkonnaja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;</p> <p>püstitab iseseisvalt loomingulisi ja ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid</p>	<p>kogumine ja analüüsimine, oma ideega sobiva väljendusvahendi valimine ja töö tegemine</p>		
<p>Nüüdiskunsti nähtusi võrdlevad teemad (valida kuni kolm teemat):</p> <p>1. Individuaalsus, kollektiivsus ja anonüümsus kunstis.</p> <p>2. 20. sajandi nn realismid: sürrealismist ja sotsrealismist kuni hüperrealismi ja videokunstini.</p> <p>3. Mäng kunstiajaloo minevikuga, tsitaat, remiks, paroodia nüüdisaja kunstis ning visuaalkultuuris.</p> <p>4. Kunsti aktiivsed sekkumised ühiskonda: poliitiline kunst, feministlik kunst, avalik kunst.</p>	<p>tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise, rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgeb eksperimenteerida;</p>	<p>Käsitleva teema uurimine, materjali otsing, loeng, esitlus, visuaalse materjali kogumine ja analüüsimine, oma ideega sobiva väljendusvahendi valimine ja töö tegemine</p>	<p>Joonistus abstraktsionismis; sürrealismis /hüperrealismis; essee</p>	<p>Matemaatika, füüsika Tehnoloogia ja innovatsioon, Ajalugu Lt elukestev õpe</p>

<p>5. Nüüdisaegse kultuuri interdistsiplinaarsus: kunst, muusika, film, kirjandus.</p> <p>6. Muutused arhitektuuris ja disainis 20. ja 21. sajandil.</p>				
<p>Loomingulised uurimisprojektid, õppekäigud.</p>	<p>ja Loomingulised projektid on seotud Mõtlet!-osa võrdlevate teemadega ning mõtestavad, kinnistavad ja laiendavad õpitut. Oluline on isiklik vaatenurk, käsitletavate teemade endast ja nüüdisajast lähtuv tõlgendamine. Loovtööde tegemisel valida oma ideele sobivad väljendusvahendid (nt joonistus, maal, kollaaž, ruumiline objekt, digitaalne pilt, video, tegevuskunst jne). Loovtöö protsessi osa on töö esitlemine, analüüs ja tõlgendamine ning oma valikute põhjendamine.</p>	<p>Projektid ja õppekäigud on seotud õppe korraldamisega erinevates õpikeskkondades: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseum, näitus, virtuaalkeskkond jne.</p>		

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
<p>Modernistliku kunsti suunad: impressionism, postimpressionism, fovism, ekspressionism, futurism, kubism, konstruktivism, funktsionalism, abstraksionism, dada, surrealism</p>	<p>Teab modernistliku kunsti erinevaid suundi; nende põhijooni ja tuntumaid esindajaid;</p>	<p>Loominguline töö</p>	<p>Loomingulise töö hindamismudel</p>
<p>Puhas kunst väljaspool elu: opkunst</p>	<p>Oskab põimida geomeetrilisi elemente ja värvi optilise kuju loomiseks</p>	<p>Joonistus</p>	<p>Loomingulise töö hindamismudel</p>

Inimsõbraliku ja turvalise elukeskkonna loomine: tootedisain	Oskab töötada erinevate materjalidega	Loominguline töö	Loomingulise töö hindamismudel
--	---------------------------------------	------------------	--------------------------------

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli Eurogümnaasiumi õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja tähestikuliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Kooli tähestikuline hindamisemudel võimaldab õpilase töö hinnata detailselt ja informatiivselt, mille põhjal saab otsustada töö tulemuslikkuse ja edukuse üle, ning realiseerida kujundavat hindamist.

2.2. Muusika

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovatisiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud

traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ning kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. 8 Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

- 1) ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
- 2) loomingulist eneseväljendust;
- 3) õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
- 4) õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rollivaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
- 5) muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise- esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
- 6) õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisu on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) omalooming;
- 4) muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Nii rühmas kui ka üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi, kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa- armastust.

Omalooming on seotud kaasmängude, saadete, rütmilise- meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ning kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust. Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ja nende rollist maailmas ning peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on osalus kooli kontserdielul, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana.

Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Gümnaasiumi lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab helikultuuri eri ilminguid, teadvustab ja arendab muusikategevuste kaudu oma võimeid;
- 2) teadvustab ning mõistab muusika ja muusikalise suhtlemise rolli enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena, identiteedi kujundajana ning ümbritseva maailma mõtestajana; on kujundanud valmisoleku elukestvaks muusikaharrastuseks;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis vm);
- 4) teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: väärtustab Eesti muusikatraditsioone ja on nende edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 5) seostab muusikat ja helikultuuri teiste eluvaldkondadega, mõistab kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia omavahelisi seoseid;
- 6) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi loometegevuses: julgeb katsetada, aktseptib enda ja kaaslaste muusikalise eneseväljenduse viise;
- 7) suhtub kriitilis- loovalt muusika ja kultuurimaastiku ilmingutesse, muusikaüritustel ja õppekäikudel kogetusse, oskab oma arvamusi teadmiste põhjal analüüsida ja tõlgendada;
- 8) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 9) mõistab enda õigusi ja kohustusi helikultuuri tarbijana, oskab hinnata muusikamaailmas tegutsevate inimeste tööd;
- 10) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia kujundatud keskkonda.

2.2.3. Õpitulemused

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, omalooming (I – III kursus)

Õpilane:

- 1) kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusikateadmisi ja -oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;
- 2) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 3) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 4) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
- 6) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (regivärss, laulusõnad jm);
- 7) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis- meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone, laulusaateid jm;
- 8) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu (I – III kursus)

Õpilane:

- 1) leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;
- 2) teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusikat, rahvusliku muusikakultuuri sünnilugu ning loob seoseid Eesti muusikakultuuri mineviku ja nüüdisaja vahel;
- 3) võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki, klassitsismi, romantismi, 20. sajandi) üldkultuurilist tausta, loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- 4) eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
- 5) leiab infot allikakriitiliselt: koostab essee, referaadi, muusikaürituse arvustuse või lühiuurimuse, kasutades infotehnoloogia ning digivõimalusi;
- 6) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- 7) väljendab oma arvamust ning analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid muusikaüritusi ja õppekäike, rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara;
- 8) kasutab muusikat kuulates digikeskkondi ja -rakendusi;
- 9) teab autorikaitse seadust ja järgib seda muusikategevustes

2.2.4. Kursuste õpitulemused ja õppesisu 3 kursust (iga kursuse maht 35 tundi)

I.kursus

„Uusaegse helikeele kujunemine. Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming“ 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, löiming, IKT, metoodika)
<p>Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming.</p> <p>Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.</p>	<p>rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;</p> <p>oskab kuulata ja arvestada kaaslasiga;</p>	<p>1) ühe- ja mitmehäälnelise laulmine;</p> <p>2) vokaalsete võimete kujundamine;</p> <p>3) muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast;</p> <p>4) teadmiste ja muusikalise kirjaoscuse rakendamine musitseerimisel ja muusika kuulamisel;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; - individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; - aktiivset osavõttu ühislaulmisest; - helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. 	<p>Eesti keel ja kirjandus Lt „väärtused ja kõlblus“</p>
<p>Muusika teke ja olemus</p> <p>Muusika väljendusvahendid. Muusika roll vanadel kultuurirahvastel ja tänapäeva ühiskonnas.</p>	<p>on omandanud ülevaate erinevate ajastute üldkultuurilisest taustast ning oskab luua seoseid nende ajastute muusikakultuuriga;</p>	<p>LAK-õppe metoodika ;</p> <p>muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Kirjalikud tööd</p>	<p>Ajalugu, kunst, eesti keel</p>
<p>Keskaeg</p>	<p>oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat</p>	<p>Muusika kuulamine, infootsing, rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,</p>	<p>Kunst, eesti keel, ajalugu „Teabekeskond“</p>

Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur.	ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	infotehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;		
Renessanss Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused kirikumuusikas.	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	Muusika kuulamine, infootsing, rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid infotehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;	Hindamisel arvestatakse: * pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi	Kunst, eesti keel, ajalugu „Teabekeskond”
Barokk Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Õukonnamuusika, ooper, oratoorium, passioon, kontsert, prelüüd ja fuuga. Žanre tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Claudio Monteverdi, Georg Friedrich Händel, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi.	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	- muusika kuulamine, infootsing, rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid infotehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid; vestlused/arutelud ja kirjalikud tööd muusikast	Hindamisel arvestatakse: pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi	Kunst, eesti keel, ajalugu „Teabekeskond”
Klassitsism Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Sonaaditsükkel, keelpillikvartett, sümfoonia, instrumentaalkontsert,	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	- muusika kuulamine, infootsing, rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid infotehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi	Hindamisel arvestatakse: pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi	Kunst, eesti keel, ajalugu „Teabekeskond”

reekviem, klassikaline sümfooniaorkester, ooperi areng. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Monteverdi, Händel, J. S. Bach, Vivaldi, Haydn, Mozart, Beethoven jt.		ning õppematerjale ja vahendeid; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast		
Õppekäigud	väljendab oma arvamust muusikast ja analüüsib külastatud muusikaüritusi, rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.	1) muusikaüritusel (kontsert, muusikalavastus) käimine vähemalt kord kursuse vältel ning sellekohase arvamuse avaldamine suuliselt ja/või kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades; 2) õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: kõrgkoolid, stuudiod, muuseumid, raamatukogud vm.	Hindamisel arvestatakse: - oma arvamuse põhjendamist; - originaalsust; - väljendusoskust; - muusika oskussõnade kasutamist; - tööpanust.	Keel ja kirjandus, kunst

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Musitseerimine	on teadlik oma muusikalistest võimetest ning oskustest laulmises, pillimängus ja omaloomingus	Laulmine, pillimäng ja omalooming	Hindamisel arvestatakse: - loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; - individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; - aktiivset osavõttu ühislaulmisest;

			- helikõrguste tabamist
Muusika teke ja olemus.	on omandanud ülevaate erinevate ajastute üldkultuurilisest taustast ning oskab luua seoseid nende ajastute muusikakultuuriga;	kontrolltöö	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Keskaeg	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	test	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Renessanss, Barokk	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	test	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Õppekäigud	väljendab oma arvamust muusikast ja analüüsib külalastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega), rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara	Arvustus	Arvustuse hindamismudel
Klassitsism	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	test	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale

II kursus

„Rahvuslikkus muusikas, Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming“. 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
----------	--------------	-------------	------------------------------	--

<p>Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming.</p> <p>Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.</p>	<p>rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi; oskab kuulata ja arvestada kaaslast;</p>	<p>1) ühe- ja mitmehäälnelaulmine; 2) vokaalsete võimete kujundamine; 3) muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast; 4) teadmiste ja muusikalise kirjaoskuse rakendamine musitseerimisel ja muusika kuulamisel;</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - loomulikke kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; - individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; - aktiivset osavõttu ühislaulmisest; - helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest. 	<p>Vene keel ja kirjandus Lt „väärtused ja kõlblus”</p>
<p>Romantism. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Soololaul, instrumentaalsed väikevormid, programmiline muusika (sümfooniline poeem), lavamuusika (ooper, ballett, operett). Rahvuslikud koolkonnad. Hilisromantism. Žanre tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Franz Schubert, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt, Hector Berlioz, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Pjotr Tšaikovski, Jean Sibelius, Edvard Grieg, Richard Strauss jt.</p>	<p>oskab muusikanäidete põhjal võrrelda romantismiajastu muusikat varasemate ajastute muusikaga ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada</p>	<p>muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Hindamisel arvestatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi 	<p>Ajalugu Kirjandus Keeled</p>
<p>Pärimusmuusika. Folkloor, regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, uuemad laulumängud. Pärimusmuusika seosed</p>	<p>on tutvunud eesti pärimusmuusikaga muusikanäidete varal</p>	<p>muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Hindamisel arvestatakse: rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi</p>	<p>Ajalugu Kirjandus</p>

nüüdisajaga. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.				Keeled
Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine. Muusikaelu Eestis enne rahvuslikku ärkamisaega. Laulupidude traditsiooni kujunemine. Esimesed eesti professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaal-sümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Schubert, Chopin, Liszt, Berlioz, Verdi, Wagner, Tšaikovski, Sibelius, Grieg, R. Strauss jt. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Kunileid, Saebelmann, Hermann, Härma, Türipu, Lüdig, Tobias, Saar, Kreek, Eller, Aav, Tubin jt.	oskab leida Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid	muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast	Kirjalik töö	Ajalugu Kirjandus Keeled
Õppekäigud	väljendab oma arvamust muusikast ja analüüsib külastatud muusikaüritusi, rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.	1) muusikaüritusel (kontsert, muusikalavastus) käimine vähemalt kord kursuse vältel ning sellekohase arvamuse avaldamine suuliselt ja/või	Hindamisel arvestatakse: - oma arvamuse põhjendamist; - originaalsust; -väljendusoskust;	Keel ja kirjandus, kunst

		kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades; 2) õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: kõrgkoolid, stuudiod, muuseumid, raamatukogud vm.	- muusika oskussõnade kasutamist; - tööpanust.	
--	--	--	---	--

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Musitseerimine	<ul style="list-style-type: none"> arendab oma muusikalisi võimeid laulmises, pillimängus ja omaloomingus 	laulmine, pillimäng, omalooming	Vastavalt õpilaste võimetele ja oskustele
Romantism.	<ul style="list-style-type: none"> oskab muusikanäidete põhjal võrrelda romantismiajastu muusikat varasemate ajastute muusikaga ning oma arvamusi argumenteeritult põhjendada 	kontrolltöö	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Pärimusmuusika	<ul style="list-style-type: none"> on tutvunud eesti pärimusmuusikaga muusikanäidete varal; 	Kuulamine, test	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine	<ul style="list-style-type: none"> oskab leida Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid; 	Kuulamine, test	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Õppekäigud	<ul style="list-style-type: none"> väljendab oma arvamust ja analüüsib külastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega), rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara. 	Arvustus	Arvustuse hindamismudel

III kursus

„Muusika 20. ja 21. sajandil. Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming“ 35 tundi

Õppesisu	Õpitulemused	Õppetegevus	Hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Musitseerimine	rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi; oskab kuulata ja arvestada kaaslasi;	1) ühe- ja mitmehäälnelise laulmine; 2) vokaalsete võimete kujundamine; 3) muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast; 4) teadmiste ja muusikalise kirjaoskuse rakendamine musitseerimisel ja muusika kuulamisel;	laulmine, pillimäng, omalooming	Vene keel ja kirjandus Lt „väärtused ja kõlblus“
Muusika 20. ja 21. sajandil. Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Massikultuur ja kõrgkultuur. Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism. Ülevaade 20. Sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Debussy, Ravel, Stravinski, Schönberg, Orff, Britten, Prokofjev, Šostakovič, Messiaen, Cage, Boulez, Reich, Glass, Gershwin jt.	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi eesti ja lääne muusikastiile	muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast	Kirjalik töö	Ajalugu Kirjandus Keeled

<p>Eesti muusika pärast Teist maailmasõda. Muusikaelu Eestis pärast Teist maailmasõda. 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused</p> <p>eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Uued suunad 21. sajandil. Muusikanäited järgmiste heliloojate loomingust: Ernesaks, A. Kapp, Tormis, Mägi, Tamberg, Rääts, Sumera, Kangro, Sisask, Pärt, Tüür, Tulve jt.</p>	<p>teab kuulatud muusikanäidete põhjal erinevate ajastute põhilisi tunnusoone, olulisemaid žanreid ja vorme ja oskab neid omavahel võrrelda; on laulupeo traditsiooni austaja ja edasikandja laulja, tantsija, pillimängija või muusikateadliku publikuna; väärtustab ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni.</p>	<p>muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Kirjalik töö</p>	<p>Ajalugu</p> <p>Kirjandus</p> <p>Keeled</p>
<p>Džässmuusika. Džässmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid. Sümfooniline džäss.</p> <p>Džässmuusika traditsioonid Eestis ja mujal maailmas.</p>	<p>on tutvunud muusikanäidete varal džässmuusika väljendusvahenditega ja eesti džässi peamiste traditsioonidega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada</p>	<p>muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Kirjalik töö</p>	<p>Ajalugu</p> <p>Kirjandus</p> <p>Keeled</p>
<p>Pop- ja rokkmuusika. Pop- ja rokkmuusika kultuurilooline taust ja väljendusvahendid, areng ja tänapäev, muusikaelu ja muusikatööstuse nüüdisaegsed suunad. Muusikanäited džäss-, rokk- ja popmuusikast.</p>	<p>on tutvunud muusikanäidete varal rokk- ja popmuusika väljendusvahenditega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada</p>	<p>muusika kuulamine, LAK õppe metoodika; vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast</p>	<p>Kirjalik töö</p>	

Hindamine (sh kujundav hindamine)

Teema	Õpitulemus	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Musitseerimine (laulmine, pillimäng, omalooming)	süvendab oma muusikalisi võimeid laulmises, pillimängus ja omaloomingus;	Lähtutakse õpilaste võimetest ja oskustest	Hindamisel arvestatakse: - loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust; - individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust; - aktiivset osavõttu ühislaulmisest; - helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.
Muusika 20. ja 21. sajandil	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi eesti ja lääne muusikastiile;	Kombineeritud test (muusika kuulamine ja teoreetilised teadmised)	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Eesti muusika pärast Teist maailmasõda	oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi eesti ja lääne muusikastiile;	Kombineeritud test (muusika kuulamine ja teoreetilised teadmised)	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Džässmuusika	on tutvunud muusikanäidete varal džässmuusika väljendusvahenditega ja eesti džässi peamiste traditsioonidega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	Kombineeritud test (muusika kuulamine ja teoreetilised teadmised)	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Pop- ja rokkmuusika	on tutvunud muusikanäidete varal rokk- ja popmuusika väljendusvahenditega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada;	Kombineeritud test (muusika kuulamine ja teoreetilised teadmised)	Vastavalt EUROGÜMNAASIUMI hindamise korrale
Õppekäigud	väljendab oma arvamust ja analüüsib külastatud muusikaüritusi (võimaluse korral siduda muusikaloo teemadega),	Arvustus	Arvustuse hindamismudel

	rakendades varasemaid teadmisi ja muusikaalast sõnavara.		
--	--	--	--

